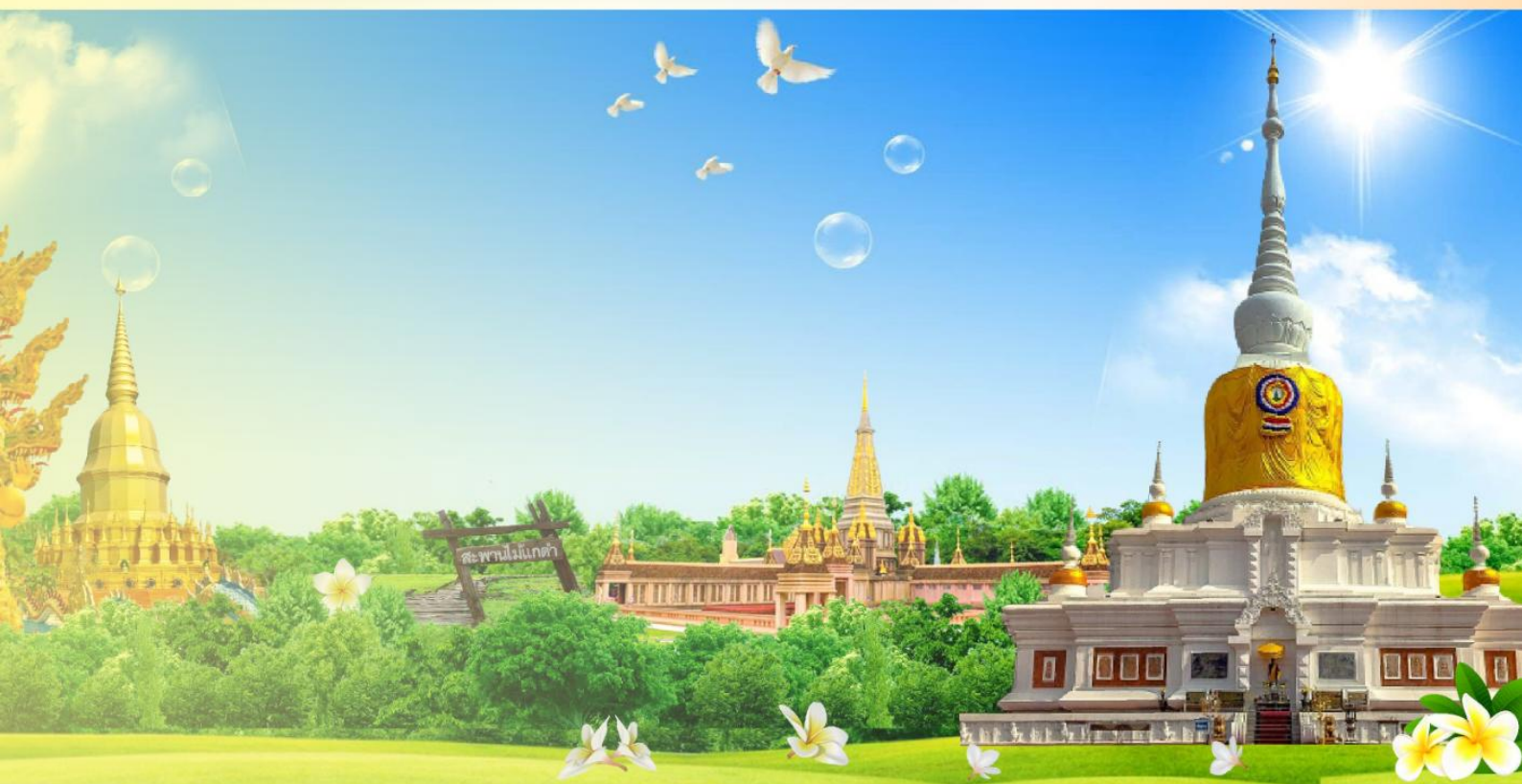

แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570

(ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

คำนำ

แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) มีวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนสถิติประเทศไทยในระดับพื้นที่ โดยเน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้งนี้ การตัดสินใจในแต่ละระดับของพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด) จำเป็นต้องใช้สถิติที่สะท้อนการดำเนินการของพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาล (Agenda based) และการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ (Area based) ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงลึก เป็นระบบ และมีความต้องการเฉพาะ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจให้ตอบโจทย์การดำเนินนโยบายของรัฐ

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) ฉบับนี้ ได้มีการทบทวนยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่เป็นปัจจุบัน และแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัด รวมทั้งมีการทบทวนแนวทางการพัฒนาสถิติทางการ และแผนกำหนดความรับผิดชอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า จังหวัดมหาสารคามจะมีสถิติที่สำคัญ จำเป็นและพอเพียงต่อการกำหนดนโยบาย วางแผน และติดตามผลในการพัฒนาจังหวัด

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) สู่การปฏิบัติ เป็นการบริหารจัดการระบบสถิติในระดับพื้นที่ โดยมีสำนักงานสถิติ จังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด ในฐานะเป็นเลขานุการ คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้จังหวัดมีสถิติที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 (1) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำแผน แม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้าน สถิติของประเทศมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ นำไปสู่การ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน และมาตรา 6 (7) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและ สารสนเทศของประเทศ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของร่างแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่กำหนดไว้ว่า “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่เชื่อถือได้ เพื่อพัฒนาสถิติทางการที่สร้างคุณค่าในการใช้ประโยชน์สู่ความยั่งยืน”

สารบัญ

	หน้า	
คำนำ	ก	
สารบัญ	ข	
สารบัญภาพ	ง	
สารบัญตาราง	ฉ	
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 หลักการและเหตุผล	1
	1.2 วัตถุประสงค์การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด	3
	1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด	4
	1.4 คำอธิบายศัพท์	4
บทที่ 2	ยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	8
	2.1 การศึกษายุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	9
	2.2 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	17
	2.3 การวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม การพัฒนาในระดับจังหวัด	26
บทที่ 3	บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	47
	3.1 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด	47
	3.2 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นสำคัญ (Pain Point)	57
	3.3 บัญชีสถิติทางการตามตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด	57
บทที่ 4	สถานการณ์สถิติทางการ และแนวทางการพัฒนาสถิติทางการ/แผนกำหนด ความรับผิดชอบ	59
	4.1 สถานการณ์สถิติทางการ	59
	4.2 แนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการ	63
บทที่ 5	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติทางการ	66
	5.1 ปัญหา อุปสรรค	66
	5.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติทางการ	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก. แผนภาพการวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด ที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ในระดับจังหวัด	69
ภาคผนวก ข. ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด	71
ภาคผนวก ค. คำอธิบายตารางบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด และคำอธิบายข้อมูล (Metadata)	74
ภาคผนวก ค1 คำอธิบายตารางบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	75
ภาคผนวก ค2 คำอธิบายข้อมูล (Metadata)	77

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพ 1	แนวคิดการพัฒนาสถิติทางการ	3
ภาพ 2	กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	8
ภาพ 3	ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประเด็น และการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ	9
ภาพ 4	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	13
ภาพ 5	การจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ	14
ภาพ 6	การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศสู่แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)	25
ภาพ 7	การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดในปี 2564	28
ภาพ 8	การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี 2563 และ 2564	29
ภาพ 9	การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของมิติการพัฒนาจังหวัด	30
ภาพ 10	ดัชนีการพัฒนากภาพรวมของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	31
ภาพ 11	ดัชนีด้านด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	31
ภาพ 12	ดัชนีการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	36
ภาพ 13	ดัชนีด้านการพัฒนาคนของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	38
ภาพ 14	ดัชนีการพัฒนาด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	41
ภาพ 15	ดัชนีการพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564	43
ภาพ 16	ห่วงโซ่คุณค่า “การเกษตร”	49
ภาพ 17	ห่วงโซ่คุณค่า “ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร”	50
ภาพ 18	ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์”	52

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพ 19	ห่วงโซ่คุณค่า “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ”	54
ภาพ 20	ห่วงโซ่คุณค่า “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”	56
ภาพ 21	QR-Code บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัดมหาสารคาม	58
ภาพ 22	จำนวนรายการสถิติทางการจำแนกตามบัญชีสถิติทางการและสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล	61
ภาพ 23	QR-Code รายการสถิติทางการที่กรมเป็นเจ้าของ	63
ภาพ 24	QR-Code รายการสถิติทางการที่จังหวัดเป็นเจ้าของ	64
ภาพ 25	จำนวนรายการสถิติทางการจำแนกตามความเป็นเจ้าของและความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล	64
ภาพ 26	QR-Code แนวทางการพัฒนาสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่เป็น Tier 1	65
ภาพ 27	QR-Code แนวทางการพัฒนาสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่เป็น Tier 2	66
ภาพ ก1	การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด	70
ภาพ ข1	ดัชนีการพัฒนาระดับจังหวัดมหาสารคาม	72
ภาพ ข2	ค่าตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม	73
ภาพ ค2	คำอธิบายข้อมูล (Metadata)	77

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ความสอดคล้องระหว่างประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กับ ประเด็นการพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด	20
ตาราง 2	ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และตัวชี้วัดตาม แผนพัฒนาจังหวัด	21
ตาราง 3	กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนากลุ่ม จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคามพ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568)	23
ตาราง 4	การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดในปี 2564	29
ตาราง 5	การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี 2563 – 2564	30
ตาราง 6	ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านเศรษฐกิจ และความมั่นคง	32
ตาราง 7	ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม	36
ตาราง 8	ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านการพัฒนาคน	38
ตาราง 9	ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม	41
ตาราง 10	ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านความเป็น หุ้นส่วนพัฒนา	44
ตาราง 11	ลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม	45
ตาราง 12	จำนวนรายการสถิติทางการ จำแนกตามชุดข้อมูล ความพร้อมเผยแพร่ของ ข้อมูล และความเป็นเจ้าของข้อมูล	62
ตาราง ค1	คำอธิบายตารางบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด มหาสารคาม	75

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

“สถิติ” เป็นวัตถุดิบสำคัญในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based) รวมทั้งการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การติดตาม และการประเมินผลตามแผนที่กำหนดไว้ในทุกระดับ ดังนั้น ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ วางแผน และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ

การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้มีข้อมูลและสถิติจำนวนมากเกิดขึ้นจากระบบทะเบียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการนำมาใช้พัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยใช้ระบบสถิติแบบกระจายงาน (Decentralized statistical system) เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายมองเห็นภาพรวมผ่านเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น การพัฒนาระบบสถิติของประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้มีสถิติที่สนับสนุนการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยได้ใช้กรอบแนวคิด “Demand-Driven” ซึ่งเน้นการผลิตสถิติทางการที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการใช้งานอย่างแท้จริง สำหรับใช้ติดตามผลการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบสถิติให้มีความน่าเชื่อถือและมีคุณลักษณะ “เหมาะสมต่อการใช้งาน (Fitness for use)” โดยครอบคลุมมิติต่าง ๆ ได้แก่ ความตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ความถูกต้องแม่นยำ ความทันเวลา การเข้าถึงได้ง่าย และการเปรียบเทียบกันได้ รวมถึงสามารถสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มุ่งหมายในการเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ พลิกโฉมประเทศสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”¹

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยขึ้นตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาระบบสถิติของประเทศร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถผลิตสถิติที่มีความถูกต้องตาม หลักวิชาการสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมการใช้ข้อมูลร่วมกัน ผ่านแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2558) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2559 – 2565) และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ทั้งนี้ ได้มีการแปลงแผนแม่บทสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 258 ข (2) “ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุก หน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน” ทั้งใน ระดับภารกิจ (กระทรวง กรม) และระดับพื้นที่ (จังหวัด)

¹ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2565), แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

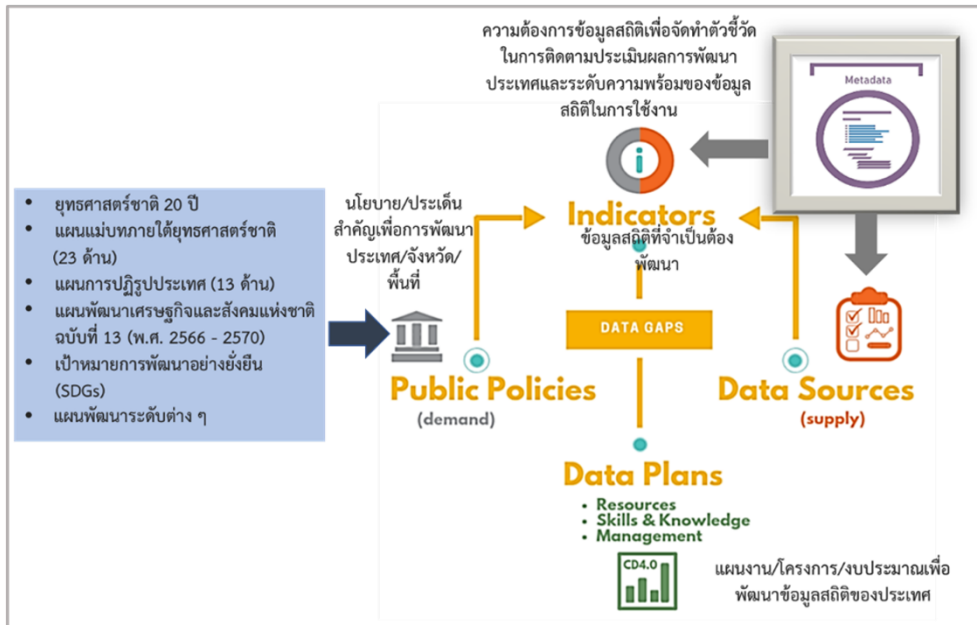
การดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ต้องอาศัย การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตั้งแต่ต้นทางในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ที่สอดคล้อง กับบริบทของประเทศ สำหรับในระดับพื้นที่ที่มีการขับเคลื่อนผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด โดยสำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะฝ่ายเลขานุการได้ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่จัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้อมูลสถิติที่ตอบสนองยุทธศาสตร์จังหวัด กระบวนการ ดังกล่าวเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีเข้ากับการพัฒนาข้อมูลสถิติระดับจังหวัด ผลลัพธ์ที่ได้ คือ สถิติทางการ (Official Statistics: OS) ระดับจังหวัด ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการสนับสนุนการ ตัดสินใจ ประกอบด้วยปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) และคำอธิบายข้อมูลสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ที่อธิบายการจัดเก็บข้อมูลของส่วนราชการ นอกจากนี้ ยังมีผลลัพธ์เป็นชุดข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่มี ศักยภาพ (Product champion) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical issue)

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้ยึดหลักแนวคิด “Demand-Driven” ในการผลิตสถิติทางการที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของความต้องการใช้สถิติอย่างแท้จริงและสอดคล้อง กับนโยบายสำคัญของประเทศ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น)
- แผนการปฏิรูปประเทศ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับกรอบการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)
- แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด
- แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570²

เพื่อให้ได้รายการข้อมูลสถิติที่สนับสนุนการจัดทำตัวชี้วัดสำหรับติดตามผลการพัฒนาประเทศในแต่ละระดับ โดยเฉพาะระดับพื้นที่ จำเป็นต้องตรวจสอบสถานะข้อมูลที่ภาครัฐมีอยู่ (Data supply) ว่ามีหน่วยงานเจ้าของ ข้อมูลหรือไม่ หากข้อมูลดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการส่วนกลาง สำนักงานสถิติแห่งชาติ จะดำเนินการประสานงานต่อไป สำหรับข้อมูลที่มีหน่วยงานเจ้าของข้อมูลแล้ว หน่วยงานนั้นต้องจัดทำ คำอธิบายข้อมูลหรือเมทาดาดา (Metadata) และลงทะเบียนเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog: GD Catalog) เพื่อให้มีข้อมูลพร้อมสำหรับการบริการและมั่นใจได้ว่ามีสถิติที่สามารถใช้ในการ ประเมินและติดตามผลตัวชี้ วัดการพัฒนาประเทศในแต่ละระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพ 1

² มติคณะกรรมการบูรณาการนโยบายภาค (ก.บ.ภ.) ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2564 ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อให้แผนทันสถานการณ์ และใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570

ภาพ 1 แนวคิดการพัฒนาสถิติทางการ

หากมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใด แต่ยังไม่มีข้อมูลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำ คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดจะพิจารณาขอบหมายหน่วยงานดำเนินการจัดทำข้อมูลดังกล่าว กระบวนการนี้จะช่วยพัฒนาสถิติทางการในระดับพื้นที่ให้มีความครบถ้วน เพียงพอ และตอบโจทย์ความต้องการใช้งานจริงของผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้มีข้อมูลสำหรับติดตามและประเมินผลการพัฒนาระดับพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง และมีธรรมาภิบาล ดังนั้น คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดจึงได้จัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคามฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการบริหารงานของจังหวัด

1.2 วัตถุประสงค์การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

- 1.2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) แผนการปฏิรูปประเทศ (13 ด้าน) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) กรอบแผนพัฒนาภาค (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) หรือนโยบายของผู้บริหารในจังหวัด
- 1.2.2 เพื่อจัดทำรายการข้อมูลสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่
- 1.2.3 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติ สนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ ตลอดจนสร้างโอกาสการเข้าถึงข้อมูลในระดับพื้นที่ของประชาชน
- 1.2.4 เพื่อสร้างเครือข่าย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในระดับพื้นที่ในการผลิตข้อมูลทางสถิติ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติ และสารสนเทศที่สนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

- 1.3.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) แผนการปฏิรูปประเทศ (13 ด้าน) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบแผนพัฒนาภาค (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) หรือนโยบายของผู้บริหารในจังหวัด
- 1.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนาฯ กับแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ โดยมีการประชุมหารือร่วมกับสำนักงานจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.3 วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) ซึ่งใช้เป็นกรอบในการจัดทำห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีการประชุมหารือร่วมกับสำนักงานจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.4 ทบทวนรายการสถิติทางการ 21 สาขา³ รายการข้อมูลสถิติทางการในระดับพื้นที่ และสรุปรวบรวมรายการข้อมูลสถิติทางการของแต่ละห่วงโซ่คุณค่าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด เพื่อจัดทำเป็นร่างผังสถิติทางการ
- 1.3.5 จัดทำบัญชีสถิติทางการที่แสดงชื่อประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นสำคัญ ตัวชี้วัด รายการสถิติทางการ การจัดจำแนก ระดับการนำเสนอผล สถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล (Tier) หน่วยงานเจ้าของข้อมูล ระดับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล Metadata ของรายการสถิติทางการที่จังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล ชื่อชุดข้อมูล สถานะการลงทะเบียน GD Catalog URL ของรายการสถิติทางการที่ลงทะเบียนบน GD Catalog และ URL ของรายการสถิติทางการบนระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด/ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน ทั้งนี้ สถิติทางการในบัญชีสถิติทางการบางรายการอาจจะยังไม่มีการผลิต หรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในลำดับต่อไป
- 1.3.6 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและเสนอแผนการพัฒนาในอนาคต

1.4 คำอธิบายศัพท์

- 1.4.1 **ห่วงโซ่คุณค่าภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน)⁴** เป็นองค์ประกอบ (ซึ่งอาจรวมถึงกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ) ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันเป็นระบบภายใต้แผนแม่บทย่อย ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของกระบวนการดำเนินงาน (ต้นทาง) ไปจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการดำเนินงาน (ปลายทาง) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยนั้น ๆ ได้ตามที่กำหนด โดยทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำ 140 Final Value Chains เพื่อใช้ประกอบการจัดทำโครงการสำคัญต่าง ๆ

³ สถิติทางการ 21 สาขา ประกอบด้วย ด้านสังคม 9 สาขา ได้แก่ 1) ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ 2) แรงงาน 3) การศึกษา 4) ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม 5) สุขภาพ 6) สวัสดิการสังคม 7) หญิงและชาย 8) รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน 9) ยุติธรรม ความมั่นคง การเมือง และการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ 11 สาขา ได้แก่ 10) บัญชีประชาชาติ 11) เกษตรและประมง 12) อุตสาหกรรม 13) พลังงาน 14) การค้าและราคา 15) ขนส่งและโลจิสติกส์ 16) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 17) การท่องเที่ยวและการกีฬา 18) การเงิน การธนาคาร และประกันภัย 19) การคลัง 20) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 21) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

⁴ การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำโครงการสำคัญ ประจำปีงบประมาณ 2565 เอกสารประกอบการบรรยาย: การวิเคราะห์และประมวลผลห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย Workshop2 วันที่ 9 กรกฎาคม 63

- 1.4.2 **ห่วงโซ่คุณค่าทั่วไป (Generic Value Chain: GVC)⁵** เป็นห่วงโซ่คุณค่ารูปแบบกลางที่ได้จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาภาพรวมของจังหวัด (กรอบการดำเนินงานปี 2557) สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นในแต่ละด้านจะมีประเด็นย่อยรวม 18 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีการจัดทำห่วงโซ่คุณค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด กำไร ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain: VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาพื้นที่
- 1.4.3 **ห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด** เป็นห่วงโซ่คุณค่าของจังหวัดในแต่ละประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด โดยใช้ห่วงโซ่คุณค่าภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) 140 Final Value Chains และห่วงโซ่คุณค่าทั่วไป (Generic Value Chain: GVC) เป็นกรอบในการจัดทำเพื่อให้ได้ห่วงโซ่คุณค่าตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันเป็นระบบ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของกระบวนการดำเนินงาน (ต้นทาง) ไปจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการดำเนินงาน (ปลายทาง) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายประเด็นการพัฒนาจังหวัดได้ตามที่กำหนด
- 1.4.4 **แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด⁶** เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัดในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี เพื่อให้เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุระยะเวลาที่ต้องดำเนินการด้วย
- 1.4.5 **สถิติทางการ (Official Statistics)⁷** หมายถึง ข้อความหรือตัวเลขที่เป็นตัวแทนแสดงถึงคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ในประเทศ ที่ประมวลตามความเป็นจริงจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ตามหลักวิชาการทางสถิติและเป็นสถิติที่มีความสำคัญต่อการใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ
- 1.4.6 **บัญชีสถิติทางการ** เอกสารแสดงบรรดารายการสถิติทางการเพื่อจัดทำแผนกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานทางสถิติตามแผนแม่บท
- 1.4.7 **บัญชีสถิติทางการจังหวัดมหาสารคาม** หมายถึง บัญชีสถิติทางการที่สามารถตอบสนองการณ์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาคหรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณในแผนงานและโครงการ

⁵ ผลจากการจัดทำโครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด และ 18 กลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557

⁶ ผลจากการจัดทำโครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด และ 18 กลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557

⁷ แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 – 2558 หน้า 6

1.4.8 **รายการสถิติทางการ** หมายถึง ข้อความหรือตัวเลข ที่เป็นตัวแทนแสดงถึงคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ในประเทศ ที่ประมวลตามความเป็นจริงจากข้อมูลที่เกิดขึ้นตามหลักวิชาการทางสถิติ และเป็นสถิติที่มีความสำคัญต่อการใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาจังหวัด ที่รวบรวมไว้เป็นบัญชีสถิติทางการตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

1.4.9 **คำอธิบายข้อมูลหรือเมทาดาทา (Metadata)**⁸ หมายถึง ข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลหลักหรือกลุ่มข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งกระบวนการเชิงธุรกิจ (ในที่นี่หมายถึง กระบวนการทำงานตามภารกิจของหน่วยงาน) และเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎและข้อจำกัดของข้อมูล และโครงสร้างของข้อมูล เมทาดาทาช่วยให้หน่วยงานสามารถเข้าใจข้อมูล ระบบ และขั้นตอนการทำงานได้ดียิ่งขึ้น โดยการบริหารจัดการเมทาดาทา (Metadata management) เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวม การจัดกลุ่ม การดูแล และการควบคุมเมทาดาทา ทั้งนี้ข้อมูลแต่ละชุดควรมีเมทาดาทา เพื่อให้ผู้ใช้งานทราบเกี่ยวกับ ชุดข้อมูล เช่น รายละเอียดชุดข้อมูล สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชุดข้อมูล วัตถุประสงค์การนำไปใช้ ไฟล์ข้อมูล ประกอบด้วย

1) คำอธิบายชุดข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory metadata) เป็นรายละเอียดคำอธิบายชุดข้อมูลส่วนหลักที่ทุกชุดข้อมูลจำเป็นต้องมี โดย 1 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย คำอธิบายข้อมูลจำนวน 14 รายการ ได้แก่ ประเภทข้อมูล ชื่อชุดข้อมูล องค์กร ชื่อผู้ติดต่อ อีเมลผู้ติดต่อ คำสำคัญ รายละเอียด วัตถุประสงค์ ความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ แหล่งที่มา รูปแบบในการเก็บข้อมูล หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และสัญญาอนุญาตให้ใช้ข้อมูล

2) คำอธิบายชุดข้อมูลทางเลือก (Optional metadata) เป็นส่วนของรายละเอียดคำอธิบายชุดข้อมูลเพิ่มเติมที่ช่วยให้รายละเอียดของคำอธิบายชุดข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.4.10 **ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล**⁹ คือ การจัดสถานะความพร้อมข้อมูลออกเป็น Tier ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการนำรายการสถิติมาจัดกลุ่มเพื่อปรับให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 3 Tier

- Tier 1 คือ สถิติทางการที่มีค่านิยมและวิธีการผลิต มีข้อมูลพร้อมเผยแพร่และมีหน่วยงานรับผิดชอบ
- Tier 2 คือ สถิติทางการที่มีค่านิยมและวิธีการผลิต แต่ยังไม่พร้อมเผยแพร่
- Tier 3 คือ สถิติทางการที่ไม่มีค่านิยมและวิธีการผลิต ไม่มีข้อมูล และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ

1.4.11 **หน่วยงาน**¹⁰ หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ

1.4.12 **เจ้าของข้อมูล (Data owners)**¹¹ หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูลสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือกฎหมาย เจ้าของข้อมูลทำการทบทวนและอนุมัติการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เช่น การเปลี่ยนแปลงเมทาดาทาและเกณฑ์การทำดาตาคleaning (Data

⁸ มาตรฐานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) มสพร. 1-2564 ว่าด้วยแนวทางการจัดทำข้อมูลภาครัฐ หน้า 3

⁹ การประชุมคณะอนุกรรมการสถิติด้านสังคม ครั้งที่ 2/2565 วันศุกร์ที่ 2 กันยายน 2565

¹⁰ พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550

¹¹ ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ หน้า 36

cleansing) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการให้สิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล จัดชั้นความลับของข้อมูล เจ้าของข้อมูลมักจะอยู่ในตำแหน่งบริหาร เช่น ผู้อำนวยการฝ่ายหรือหัวหน้าส่วนงานบุคคล เป็นเจ้าของข้อมูลบุคคล ผู้อำนวยการฝ่ายหรือหัวหน้าส่วนงานการเงินเป็นเจ้าของข้อมูล การเงิน เป็นต้น

1.4.13 **หน่วยงานเจ้าของข้อมูล** หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูลสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือ กฎหมาย

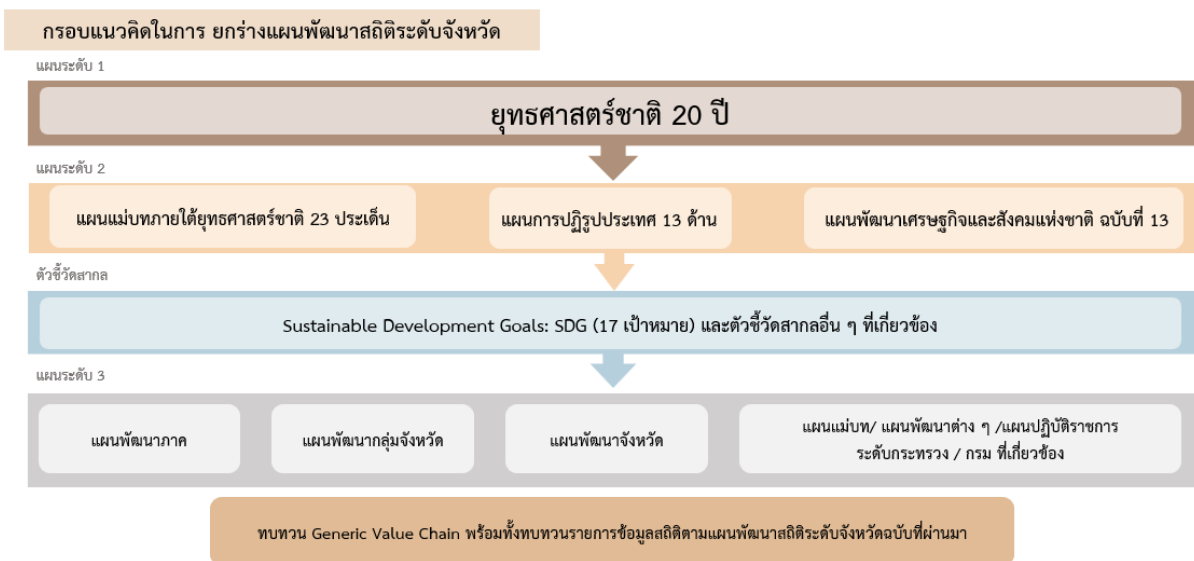
1.4.14 **ระดับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล** หมายถึง ระดับการบริหารราชการแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งได้บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ระดับการบริหารราชการแผ่นดิน ในที่นี้ จะหมายรวมเฉพาะการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ระดับ “กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม”

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ระดับ “จังหวัด”

ยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาในระดับจังหวัด

การขับเคลื่อนในการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้ศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัดสากลอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน (International Institute for Management Development: IMD) ยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนแม่บท/แผนพัฒนาต่าง ๆ/แผนปฏิบัติการราชการระดับกระทรวง กรมที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาภาค (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570) หรือนโยบายของผู้บริหารในจังหวัด เป็นต้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนากับแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการในครั้งนี้ ดังภาพ 2

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

2.1 การศึกษายุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้มีการศึกษายุทธศาสตร์ และแผนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนและข้อมูลสถิติที่ใช้ในกำหนดนโยบาย การจัดทำตัวชี้วัดเพื่อติดตามประเมินผล ดังนี้

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)¹²

เครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินและใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมถึงการวางกรอบการพัฒนาประเทศให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยมีการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ดังภาพ 3 เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม

ภาพ 3 ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประเด็น และการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

¹² ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580), ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก

2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ¹³

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งได้คำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามยุทธศาสตร์และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย สถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องของแผนแม่บท เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการ ซึ่งแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนา และแผนงาน/โครงการที่สำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ว่า “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีจำนวน 23 ฉบับ ได้แก่

- 1) ความมั่นคง
- 2) การต่างประเทศ
- 3) การเกษตร
- 4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- 5) การท่องเที่ยว
- 6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
- 7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
- 8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
- 9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 10) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม
- 11) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- 12) การพัฒนาการเรียนรู้
- 13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพพลานามัยที่ดี
- 14) ศักยภาพการกีฬา
- 15) พลังทางสังคม
- 16) เศรษฐกิจฐานราก
- 17) ความเสมอภาคและหลักประกันสังคม
- 18) การเติบโตอย่างยั่งยืน
- 19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
- 20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
- 21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- 23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

¹³ สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง และประเด็นการพัฒนาจะไม่มี ความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทฯ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีความสำคัญในการเป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติในแผนระดับที่ 3 ของหน่วยงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

นอกจากนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย¹⁴ (Final Value Chain Thailand) ที่ส่งผลให้บรรลุ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ (ฉบับแก้ไข ปี 2566)

2.1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)¹⁵

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นแผนระดับที่ 2 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 โดยส่งผลกระทบต่อภารกิจของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ซึ่งทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) นำไปสู่การปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติของแต่ละช่วงเวลา 5 ปี โดยแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงจะดำเนินการคู่ขนานไปกับเล่มแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ประกาศใช้เมื่อเดือนเมษายน 2561 ที่เป็นกิจกรรมในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงาน ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)¹⁶

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนพัฒนาฉบับแรกที่เริ่มต้นกระบวนการร่างกรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและจะมีผลในการใช้เป็นกรอบเพื่อกำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการในช่วง 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาประเทศ ไปสู่การบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอก และภายใน ตลอดจนผลจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่จะมีอิทธิพลต่อโครงสร้างและองค์ประกอบของประเทศในทุกมิติ เพื่อนำมาประมวลผลประกอบการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรจะมีไปในอนาคต บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

¹⁴ ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Value Chain Thailand) (ฉบับแก้ไขปี 2566), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

¹⁵ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

¹⁶ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีจุดมุ่งหมายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” จึงได้กำหนดเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย

- 1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม
- 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่
- 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม
- 4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน
- 5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่

ดังนั้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดจุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 ประการ ที่มีลักษณะเชิงบูรณาการ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน ทำให้จุดหมายแต่ละประการสามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งข้อ โดยจุดหมายทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ ดังนี้

1) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

- จุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- จุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- จุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- จุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- จุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- จุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน

2) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

- จุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
- จุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน
- จุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

3) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- จุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- จุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

- จุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
- จุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

2.1.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development)¹⁷

การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนอง ความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนอง ความต้องการของคนรุ่นหลัง (Brundtland report, 1987) โดยการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (Social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental protection)

ภาพ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน

¹⁷ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, <https://sdgs.nesdc.go.th/>

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่

ภาพ 5 การจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ

- 1) **การพัฒนาคน (People)** ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประกอบด้วย
 - เป้าหมายที่ 1: ขจัดความยากจน
 - เป้าหมายที่ 2: ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย
 - เป้าหมายที่ 3: สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย
 - เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - เป้าหมายที่ 5: บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- 2) **สิ่งแวดล้อม (Planet)** ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป ประกอบด้วย
 - เป้าหมายที่ 7: สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
 - เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
 - เป้าหมายที่ 9: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
 - เป้าหมายที่ 10: ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
 - เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกัน และยั่งยืน

3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13: เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15: ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียมลพิษความหลากหลายทางชีวภาพ

4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 16: ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 17: เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.6 แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570)¹⁸

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570) มีเป้าหมายการพัฒนาภาคให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

ตัวชี้วัด

- 1) อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ)
- 2) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวทางการพัฒนา

การกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) พร้อมทั้งพิจารณา โอกาส ศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดของภาค เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ และการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยขับเคลื่อนการพัฒนา

¹⁸ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หน้า 36

2.1.7 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570¹⁹

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด มีวิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง “เติบโต ด้วยเศรษฐกิจแห่งอนาคต สังคมเป็นสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

เป้าประสงค์รวม (Ultimate goals)

- 1) เป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีมูลค่าสูง
- 2) เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแห่งอนาคต
- 3) เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น
- 4) การพัฒนาคนของกลุ่มจังหวัดฯ ที่ครอบคลุมทุกมิติ

ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

- Future Economy การเติบโตด้วยเศรษฐกิจแห่งอนาคต
- Green Growth การเติบโตบนเศรษฐกิจสีเขียว
- Social Sustainability สังคมเป็นสุขอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตรที่มีมูลค่าสูง ด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยวเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : อนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่สมดุลด้วยเศรษฐกิจ BCG

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมมีคุณภาพ ชุมชนพื้นที่และเมืองมีความเจริญน่าอยู่อย่างยั่งยืน

2.1.8 แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)²⁰

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) จัดทำขึ้นเพื่อให้จังหวัดมหาสารคาม มีทิศทาง การดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนรายสาขาต่าง ๆ ข้อเสนอการนายกรัฐมนตรีนโยบาย และบริบทที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา พันธกิจ ประเด็นการพัฒนา เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจังหวัด

¹⁹ <http://osmnortheast-c.moi.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2023/10/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ-พ.ศ.-2566-2570-ฉบับทบทวน-ประจำปีงบประมาณ-พ.ศ.-2568.pdf> หน้า 69-79

²⁰ https://mahasarakham.go.th/new/files/com_ebook_strategy/2022-12_077fe8c31740130.pdf หน้า 40-42

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด คือ เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าและการลงทุนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร
- 2) ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- 3) เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- 4) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

สำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดได้ดำเนินการหารือร่วมกับสำนักงานจังหวัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคาม กับประเด็นหมุดหมายและตัวชี้วัดตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ได้ดังนี้

2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
เป้าหมาย: ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
เป้าหมาย: สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

2.2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน

- ประเด็นการเกษตร
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ร้อยละต่อปี)
- ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)
- ประเด็นการท่องเที่ยว
ตัวชี้วัด: – อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ร้อยละต่อปี)
– อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ร้อยละต่อปี)
– อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (เฉลี่ยร้อยละ)
- ประเด็นการพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต
ตัวชี้วัด: ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน)
- ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน
ตัวชี้วัด: สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ได้แก่ พื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ พื้นที่สีเขียวในเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละของพื้นที่ทั้งประเทศ)

- ประเด็นคนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี

2.2.3 แผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดฉบับปัจจุบัน

- ด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมาย: ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

- ด้านสังคม

เป้าหมาย: ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย: สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ/ทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืนเป็นฐานการพัฒนาประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.2.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดฉบับปัจจุบัน

- หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- หมายเหตุที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม
- หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- หมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

2.2.5 เป้าหมายการพัฒนายั่งยืนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน

- เป้าหมาย 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ 2.4 สร้างหลักประกันระบบการผลิตที่ยั่งยืนและสามารถนำไปปรับใช้ในระบบการเกษตรที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ ที่ช่วยรักษาระบบนิเวศน์ที่เพิ่มความเข้มแข็ง น้ำท่วมและภัยพิบัติอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณภาพพื้นที่และดิน ภายในปี 2573

- เป้าหมาย 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
เป้าประสงค์ 4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา
- เป้าหมาย 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
เป้าประสงค์ 8.1: ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี
- เป้าหมาย 9 โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม และอุตสาหกรรม
เป้าประสงค์ 9.1: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและมีความต้านทาน และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐาน ภูมิภาค และที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์
- เป้าหมาย 10 ลดความเหลื่อมล้ำ
เป้าประสงค์ 10.2: เสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมความครอบคลุมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความพิการ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจหรืออื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. 2573
- เป้าหมาย 15 ระบบนิเวศบนบก
เป้าประสงค์ 15.2: ส่งเสริมการดำเนินการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่า และฟื้นฟูป่าทั่วโลกอย่างจริงจัง ภายในปี พ.ศ. 2573

ตาราง 1 ความสอดคล้องระหว่างประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กับประเด็นการพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด

ประเด็นหมุดหมายแผนฯ 13	ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
1. ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	1. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร
2. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน	2. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
3. ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก	-
4. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	-
5. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	3. เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
6. ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน	-
7. ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	-
8. ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน	-
9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม	-
10. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	-
11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	-
12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี
13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	-

ตาราง 2 ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาจังหวัด

ตัวชี้วัดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	ตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคาม
1.1 GDP สาขาเกษตรเติบโต ร้อยละ 4.5 ต่อปี	1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
1.2 รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อครัวเรือน	
1.3 พื้นที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น 10 ล้านไร่	
1.4 พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลงร้อยละ 10	
1.5 ภาคเกษตรมีผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) เฉลี่ย ร้อยละ 1.5	
1.6 มีตลาดกลางสินค้าเกษตรภูมิภาค	
1.7 จำนวนสหกรณ์ภาคเกษตรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 18	
1.8 จำนวนกลุ่มเกษตรกรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 6	
1.9 จำนวนวิสาหกิจชุมชนในระดับดี ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 5	
1.10 ผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้น (การประเมินของ กษ.) ปีละ 4,000 ราย	
1.11 รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองท่องเที่ยวรองเฉลี่ยทุกเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี	2. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
1.12 ผู้ประกอบการและแหล่งท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี	3. รายได้จากจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเพิ่มขึ้น
1.13 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (โดยสถาบันนานาชาติเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ มีอันดับดีขึ้น)	4. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการค้า การลงทุน
1.14 รายได้เฉลี่ยต่อประชากรในทุกภาคเพิ่มขึ้น	5. จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

ตาราง 2 ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาจังหวัด (ต่อ)

ตัวชี้วัดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	ตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคาม
1.15 สัดส่วนผู้มีงานทำในแต่ละภาคเพิ่มสูงขึ้นกว่าสัดส่วนผู้มีงานทำของภาคในปี 2563 ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนผู้มีงานทำไม่เกินร้อยละ 13 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด	
1.16 มูลค่าการลงทุนรวมในประเทศขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 ต่อปี หรือ (2) สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 27 ต่อปี	6. จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน
1.17 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนเพิ่มขึ้น สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในปี 2570	7. จำนวนของระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้รับการพัฒนา
1.18 สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70	8. อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของคนจังหวัดมหาสารคาม
1.19 ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 88 ณ สิ้นสุดแผนฯ	9. ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น
1.20 คะแนนดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้นติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีคะแนนไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ในปี 2570 1.21 พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติ ร้อยละ 33 และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ร้อยละ 12 ของพื้นที่ประเทศภายในปี 2570	10. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ขยะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ)

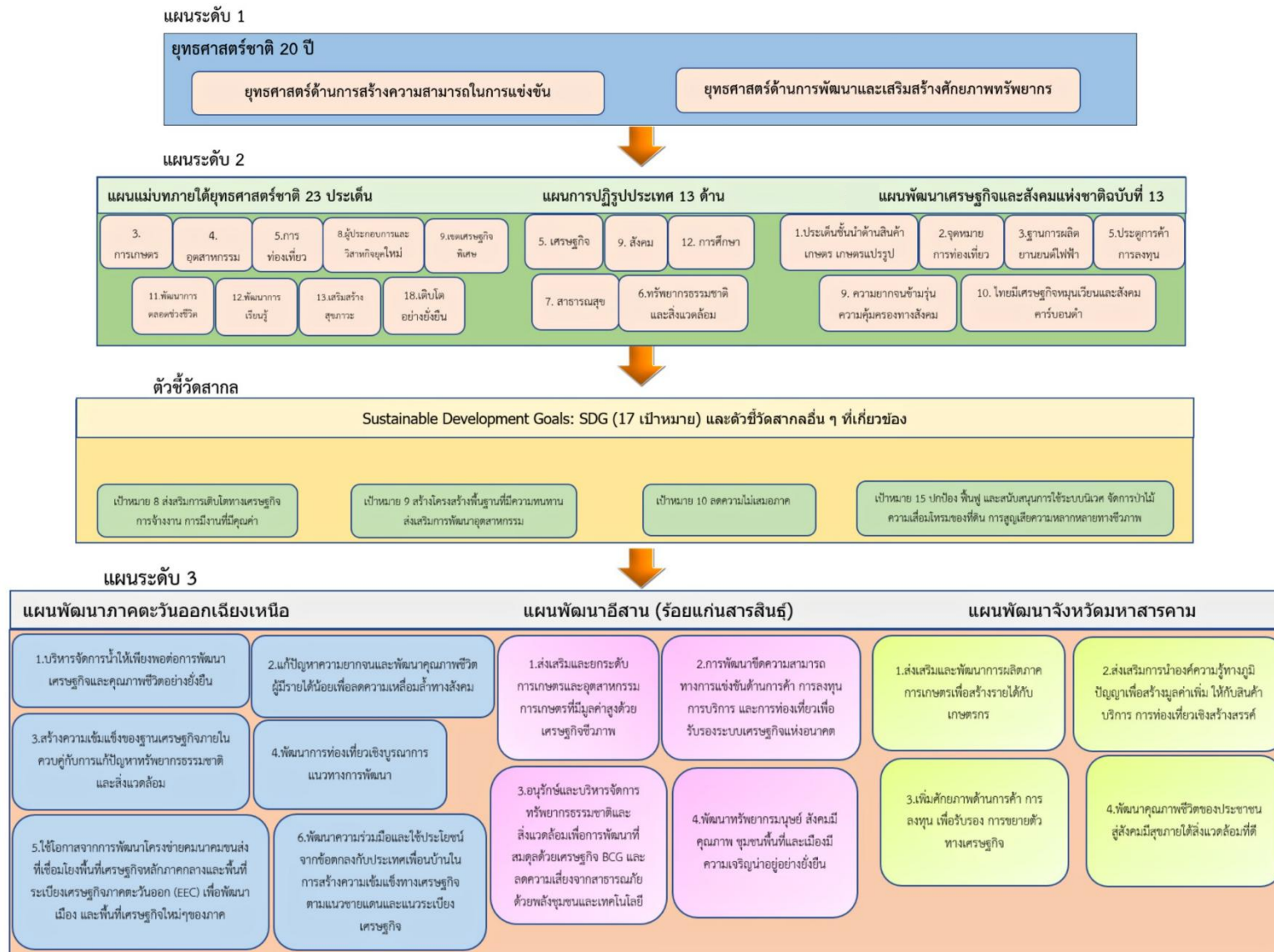
นอกจากนี้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดได้ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานจังหวัด ได้สรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด ดังภาคผนวก ก

ตาราง 3 กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570)	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (พ.ศ. 2566 – 2570)	แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)
1. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ	1. ส่งเสริมและยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตรที่มีมูลค่าสูงด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ	1. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร
2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา	3. อนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่สมดุลด้วยเศรษฐกิจ BCG และลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขด้วยพลังชุมชนและเทคโนโลยี	1. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน	2. การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยวเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคต	2. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
4) พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค	2. การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยวเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคต	3. เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ตาราง 3 กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) (ต่อ)

กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 – 2570)	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง (พ.ศ. 2566 – 2570)	แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2569)
5. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้ มาตรฐาน	2. การพัฒนาขีดความสามารถ ทางการแข่งขันด้านการค้า การ ลงทุน การบริการ และการ ท่องเที่ยวเพื่อรองรับระบบ เศรษฐกิจแห่งอนาคต	2. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิ ปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
6. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้ มาตรฐานและแก้ปัญหาความ ยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	4. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมมีคุณภาพ ชุมชนพื้นที่ และเมืองมีความเจริญน่าอยู่ อย่างยั่งยืน	4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

ภาพ 6 การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศสู่แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

2.3 การวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม การพัฒนาในระดับจังหวัด

การวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม การพัฒนาในระดับจังหวัด โดยศึกษาจากตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด²¹ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 ที่เห็นชอบให้ส่วนราชการนำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพิจารณาใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนงานโครงการและงบประมาณลงสู่พื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการขับเคลื่อนระหว่างจังหวัด กลุ่มจังหวัด และส่วนราชการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2559 เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย (มท.) มีกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562 โดยที่ประชุมเห็นชอบหลักการร่างแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย

แนวคิดการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้วัดสถานะการพัฒนาพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเชิงเปรียบเทียบ โดยมีเงื่อนไขข้อมูลที่น่ามาจัดทำตัวชี้วัดจะต้องมีการจัดเก็บครอบคลุมทั้ง 76 จังหวัด และจัดเก็บอย่างต่อเนื่องทุกปีหรือปีเว้นปี สำหรับการดำเนินการในปี 2566

ได้นำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาปรับใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด เพื่อให้จังหวัดมีข้อมูลตัวชี้วัดที่สะท้อนระดับการพัฒนาในพื้นที่และสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดทำตัวชี้วัด SDGs ในระดับพื้นที่ของประเทศ โดยได้จัดทำข้อมูลเป็นอนุกรมตั้งแต่ปี 2560 – 2564 โดยรายงานตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 มีการนำเสนอผลการเปรียบเทียบการพัฒนาในระดับภาพรวม ระดับรายตัวชี้วัด และระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในรูปแบบที่ กราฟแท่งเปรียบเทียบ 5 ปี และกราฟไทม์แมจมุม รวมทั้งตารางข้อมูล เปรียบเทียบ 5 ปี ในแต่ละตัวชี้วัดเทียบกับค่ากลางของประเทศ

โดยที่จังหวัด กลุ่มจังหวัดสามารถใช้ตัวชี้วัดชุดใหม่นี้ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการพัฒนาและแนวโน้มของประเด็นปัญหาในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้ประกอบการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และกำหนดแผนงานโครงการอย่างสอดคล้อง รวมทั้งส่วนราชการสามารถนำตัวชี้วัดไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และชี้พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเพื่อกำหนดโครงการและงบประมาณได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด (Common Indicators) ชุดใหม่ มีการจัดกลุ่มข้อมูลตัวชี้วัดตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 5 มิติ ได้แก่ มิติการพัฒนาคน มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติสิ่งแวดล้อม มิติสันติภาพและยุติธรรม และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา ประกอบด้วยตัวชี้วัดในแต่ละมิติ ดังนี้

²¹ https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=14282&filename=index

1) มิติการพัฒนาคน

- (1.1) สัดส่วนประชากรยากจน (ร้อยละ)
- (1.2) ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ)
- (1.3) เด็ก 0 – 5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัย (ร้อยละ)
- (1.4) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี (ต่อประชากรหญิงอายุ 15 – 19 ปีพันคน)
- (1.5) ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ)
- (1.6) อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์)
- (1.7) การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ)
- (1.8) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 – 59 ปี (ปี)
- (1.9) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O – NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)

2) มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง

- (2.1) อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของเดือนของครัวเรือนในจังหวัด (ร้อยละ)
- (2.2) อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัด (ร้อยละ)
- (2.3) มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)
- (2.4) อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว (ร้อยละ)
- (2.5) อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
- (2.6) อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (เท่า)
- (2.7) ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)
- (2.8) แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคม (ร้อยละ)
- (2.9) ครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุคงทนและเป็นของตนเอง (ร้อยละ)
- (2.10) หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (ร้อยละ)
- (2.11) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้

3) มิติสิ่งแวดล้อม

- (3.1) อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)
- (3.2) สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ)
- (3.3) ครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (ร้อยละ)
- (3.4) ประชากรที่ประสบภัยพิบัติ (ร้อยละ)
- (3.5) อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษ (เรื่องต่อประชากรแสนคน)

4) มิติสันติภาพและยุติธรรม

- (4.1) การแจ้งความคดี ชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายต่อประชากรแสนคน)
- (4.2) จำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติด (ต่อแสนคน)
- (4.3) จำนวนผู้เข้ารับการรักษาพยาบาล (ต่อแสนคน)
- (4.4) จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)
- (4.5) การฆ่าตัวตายสำเร็จ (รายต่อประชากรแสนคน)

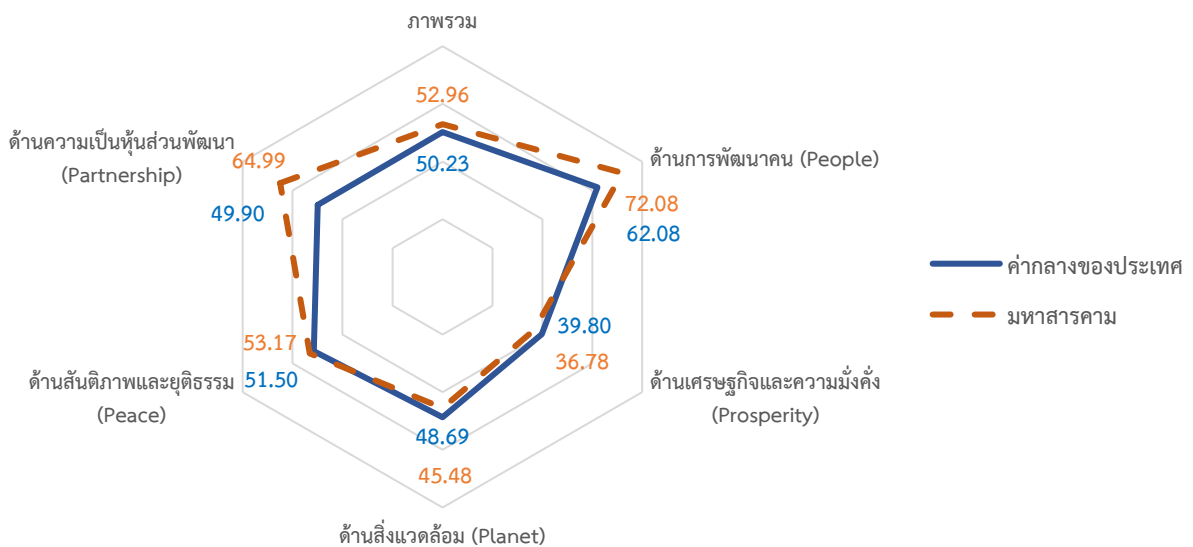
5) มิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา

- (5.1) ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)
- (5.2) ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ร้อยละ)
- (5.3) ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (ร้อยละ)
- (5.4) จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)

จากรายงานตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ภาคผนวก ข) สามารถวิเคราะห์ค่าดัชนีการพัฒนาระดับจังหวัด²² ในแต่ละมิติ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา (Priority) โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด เป็นการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างค่ากลางของประเทศ²³ ปี 2564 กับค่าดัชนีจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ดัชนีรวมการพัฒนาระดับจังหวัดมหาสารคาม มีค่าเท่ากับ 52.96 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศ (50.23) เมื่อพิจารณาแต่ละมิติการพัฒนา พบว่า ดัชนีด้านการพัฒนาคน ดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม และดัชนีด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ส่วนดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง และดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ ดังภาพ 7

ภาพ 7 การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดในปี 2564

²² การคำนวณดัชนีการพัฒนาระดับจังหวัด โดย ดัชนีย่อย คำนวณจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) จากข้อมูลตัวชี้วัดในแต่ละมิติ ดัชนีรวม คำนวณจากค่าเฉลี่ยแบบเรขาคณิต (Geometric Mean) จากดัชนีย่อยทั้ง 5 ด้าน

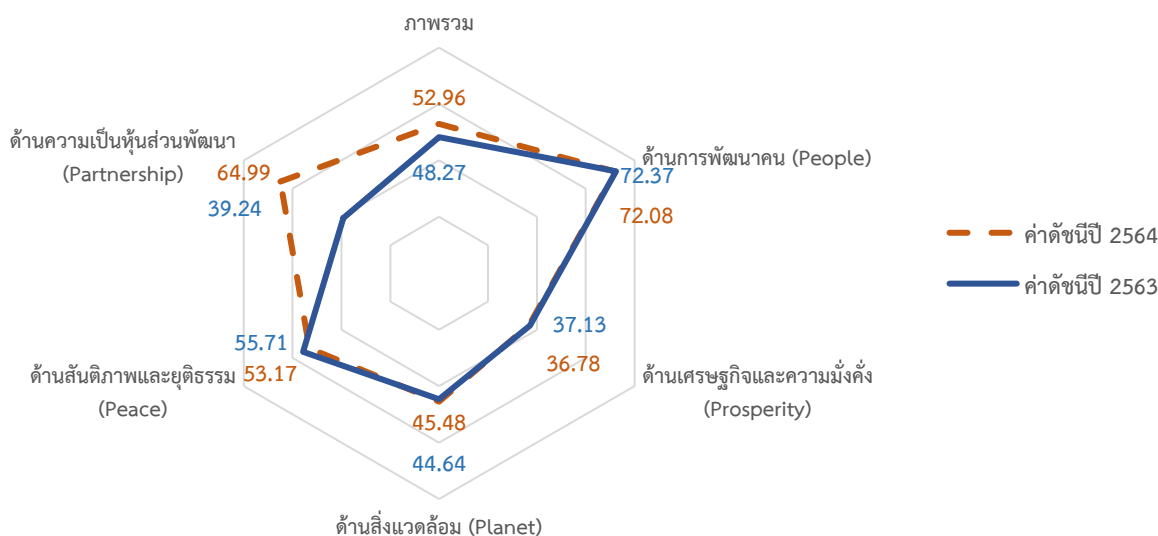
²³ ค่ากลางของประเทศ คำนวณจากค่ามัธยฐาน (Median) ของดัชนีผสม (Composite Index) ค่าดัชนีรวม หรือดัชนีย่อยในแต่ละมิติ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดในปี 2564

มิติการพัฒนา	ค่ากลางของประเทศ	ค่าดัชนีจังหวัด	ผลการเปรียบเทียบ
ภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม	50.23	52.96	สูงกว่าค่ากลางของประเทศ
1. ด้านการพัฒนาคมน	62.08	72.08	สูงกว่าค่ากลางของประเทศ
2. ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง	39.80	36.78	ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	48.69	45.48	ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ
4. ด้านสันติภาพและยุติธรรม	51.50	53.17	สูงกว่าค่ากลางของประเทศ
5. ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา	49.90	64.99	สูงกว่าค่ากลางของประเทศ

2. การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี เป็นการเปรียบเทียบค่าดัชนีของจังหวัดมหาสารคาม ระหว่างปี 2564 และปี 2563 พบว่า ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 มีค่าเท่ากับ 52.96 ซึ่งสูงกว่าปี 2563 (48.27) เมื่อพิจารณาแต่ละมิติการพัฒนา พบว่า ค่าดัชนีในปี 2564 ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา มีค่าสูงกว่าปี 2563 ส่วนดัชนีด้านการพัฒนาคมน ดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง และดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม มีค่าต่ำกว่าปี 2563 ดังภาพ 8

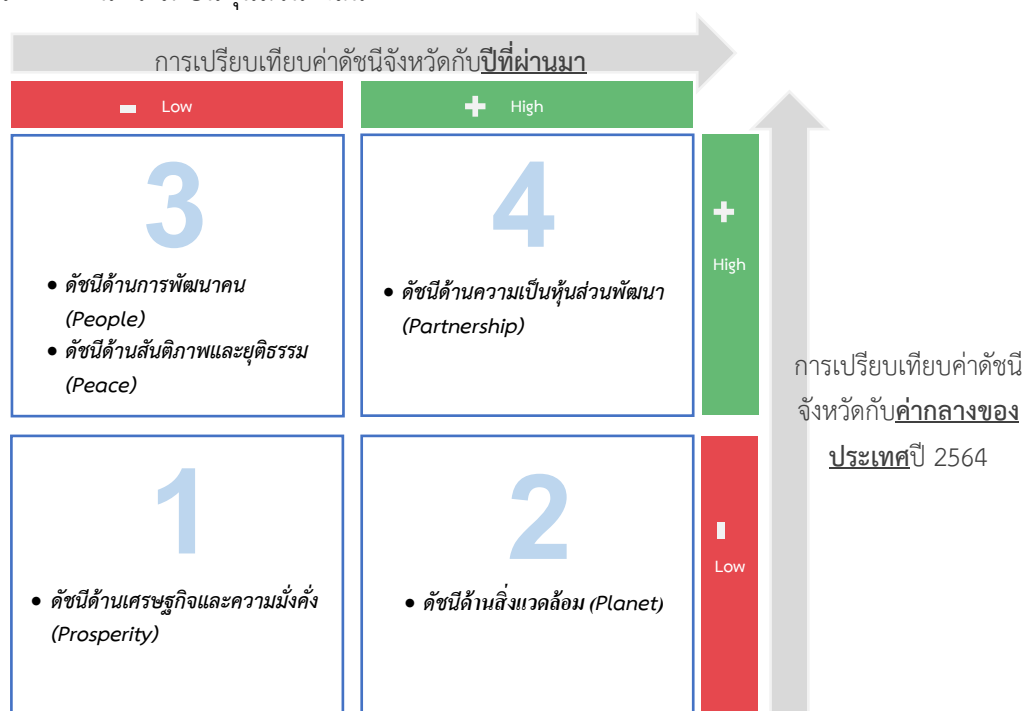
ภาพ 8 การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี 2563 และ 2564

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี 2563 – 2564

มิติการพัฒนา	ค่าดัชนีปี 2563	ค่าดัชนีปี 2564	ผลการเปรียบเทียบ
ภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม	48.27	52.96	สูงกว่าปีที่ผ่านมา
1. ด้านการพัฒนาคน	72.37	72.08	ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา
2. ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง	37.13	36.78	ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	44.64	45.48	สูงกว่าปีที่ผ่านมา
4. ด้านสันติภาพและยุติธรรม	55.71	53.17	ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา
5. ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา	39.24	64.99	สูงกว่าปีที่ผ่านมา

จากการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปีของจังหวัดมหาสารคาม สามารถวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของมิติการพัฒนาจังหวัด ดังภาพ 9 มีรายละเอียดดังนี้

- 1) มิติที่ควรพัฒนาเป็นลำดับที่ 1 หมายถึง ค่าดัชนีของจังหวัดต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ และต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง
- 2) มิติที่ควรพัฒนาเป็นลำดับที่ 2 หมายถึง ค่าดัชนีของจังหวัดต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ แต่สูงกว่าปีที่ผ่านมา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม
- 3) มิติที่ควรพัฒนาเป็นลำดับที่ 3 หมายถึง ค่าดัชนีสูงกว่าค่ากลางของประเทศ แต่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคน และด้านสันติภาพและยุติธรรม
- 4) มิติที่ควรพัฒนาเป็นลำดับที่ 4 หมายถึง ค่าดัชนีของจังหวัดสูงกว่าค่ากลางของประเทศ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา ได้แก่ ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา

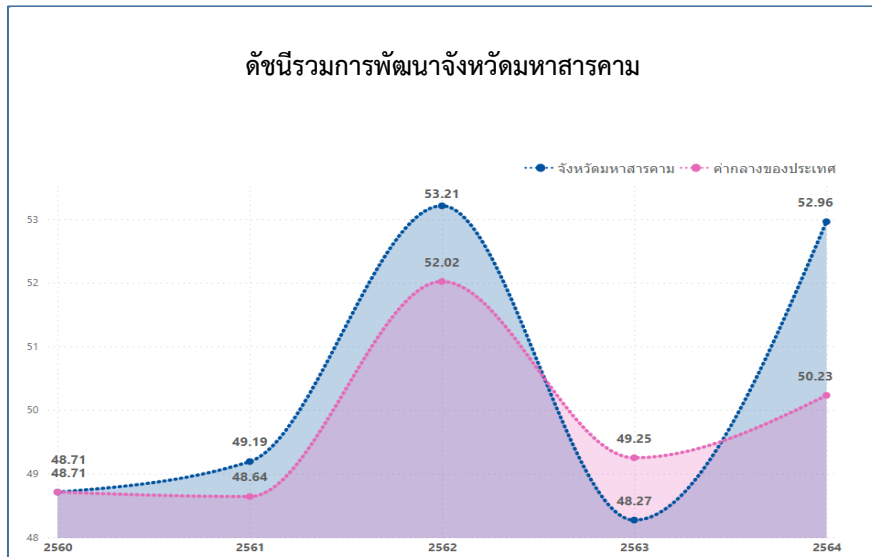

ภาพ 9 การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของมิติการพัฒนาจังหวัด

เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญของตัวชี้วัดในแต่ละมิติ ประกอบด้วย ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัด มิติการพัฒนาคน มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติสิ่งแวดล้อม มิติสันติภาพและยุติธรรม และมิติความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

1. ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัด

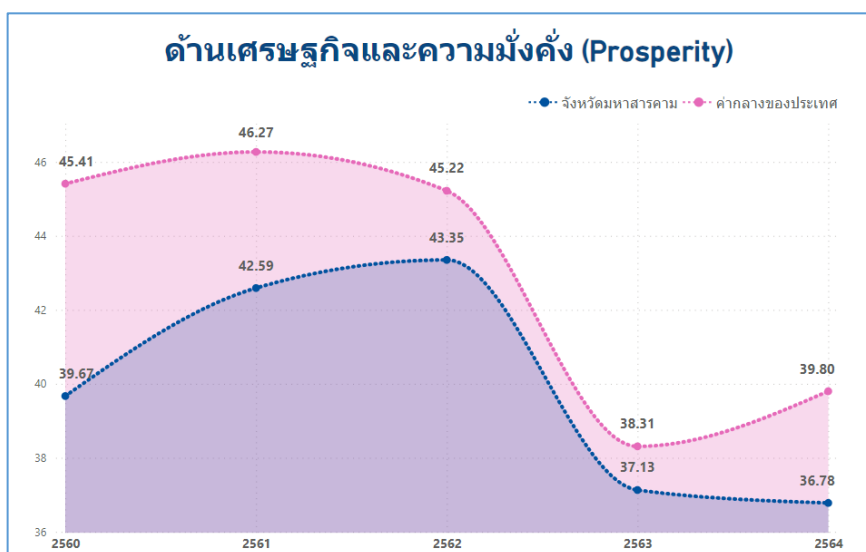
ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัดมหาสารคามสูงกว่าค่ากลางของประเทศ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา โดยการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม เท่ากับ 52.96 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศ (50.23) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี 2564 และปี 2563 ดัชนีรวมการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 (52.96) สูงกว่าปี 2563 (48.27) เช่นกัน ดังภาพ 10

ภาพ 10 ดัชนีการพัฒนารวมของจังหวัดมหาสารคาม เทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

2. ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของจังหวัดมหาสารคาม เท่ากับ 36.78 ซึ่งต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ (39.80) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 (36.78) มีค่าต่ำกว่า ปี 2563 (37.13) เช่นกันดังภาพ 11

ภาพ 11 ดัชนีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ และต่ำกว่าปีที่ผ่านมา จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งเป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้ ดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ประกอบด้วยตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด โดยแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา คือ ค่าตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคาม ที่มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ สำหรับตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล²⁴ และค่าตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคามที่มีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศสำหรับตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล²⁵

2. ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี คือ ค่าตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคามที่มีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ สำหรับตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล และค่าตัวชี้วัดของจังหวัดมหาสารคามที่มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ สำหรับตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล

การนำเสนอค่าดัชนีของตัวชี้วัดในแต่ละมิติ มีลักษณะเป็นแผนภูมิมาตรวัด (Gauge chart) เป็นแผนภูมิที่แสดงข้อมูลค่าดัชนีของตัวชี้วัดเปรียบเทียบกับค่ากลางของประเทศ มีลักษณะเป็นแผนภูมิครึ่งวงกลม (ครึ่งบน) จะแสดงค่าดัชนีของตัวชี้วัดในช่องว่างภายในครึ่งวงกลม โดยจะมีเข็มที่ชี้ไปยังตำแหน่งค่าดัชนีของตัวชี้วัดนั้นๆ และมีค่ากลางของประเทศอยู่กึ่งกลางของกราฟ พื้นสีในกราฟประกอบด้วย 2 สี คือ แดงและเขียว ซึ่งมีการแปรความหมายตามการแปรผันของข้อมูล ดังนี้

1. เข็มชี้ในพื้นสีแดง หมายถึง ตัวชี้วัดนั้นต้องพัฒนา
2. เข็มชี้ในพื้นสีเขียว หมายถึง ตัวชี้วัดนั้นมีการพัฒนาที่ดี

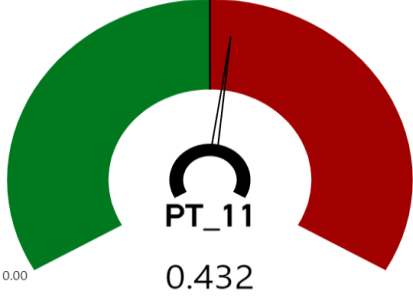
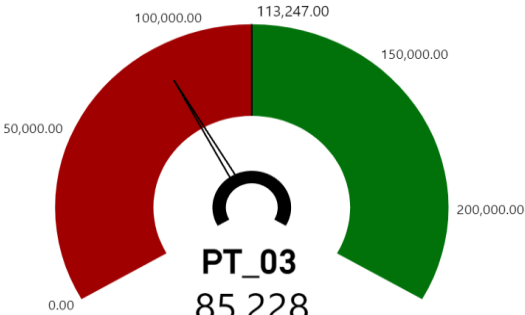
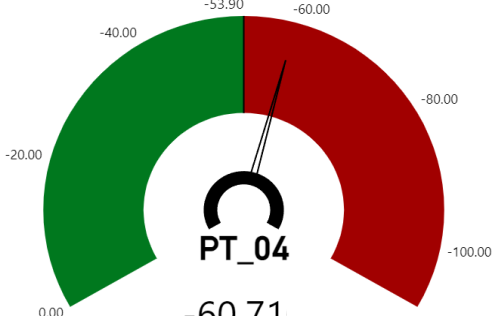

ตาราง 6 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา (7 ตัวชี้วัด)	
1.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (2 ตัวชี้วัด)	
PT_06 อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	

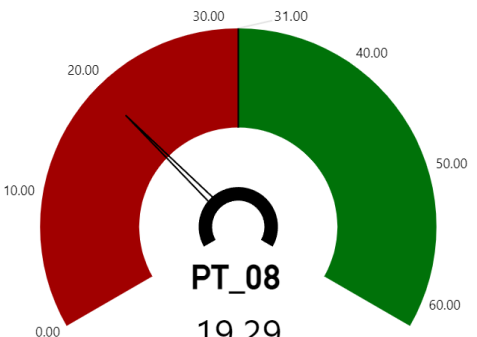
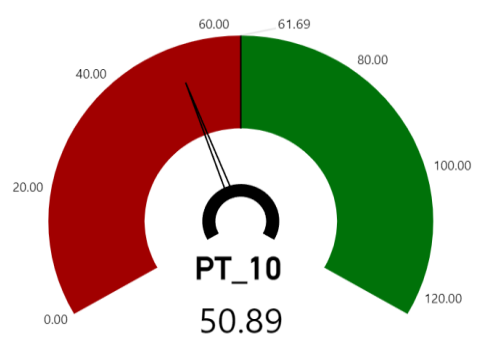
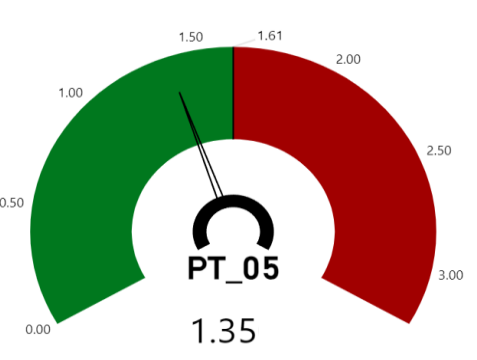
²⁴ ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล หรือตัวชี้วัดเชิงลบ (Negative indicators) คือ ตัวแปรที่ยิ่งมีค่าสูง จะยิ่งไม่ดี

²⁵ ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล หรือตัวชี้วัดเชิงบวก (Positive indicators) คือ ตัวแปรที่ยิ่งมีค่าสูง จะยิ่งดี

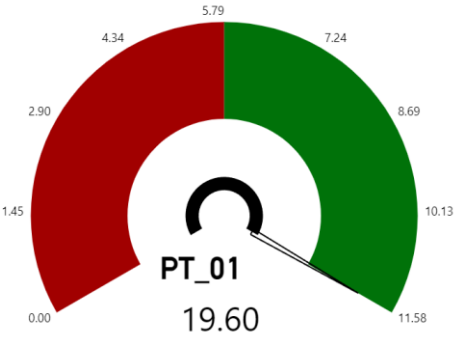
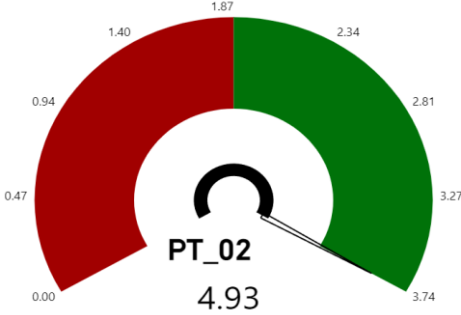
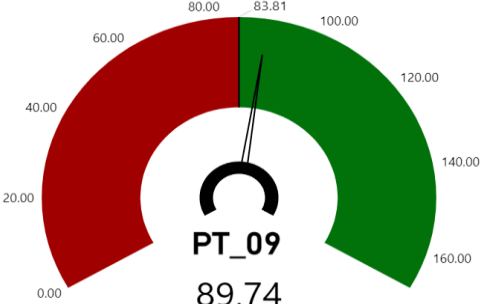
ตาราง 6 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
PT_11 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้	 <p>PT_11 0.432</p>
1.2 ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (5 ตัวชี้วัด)	
PT_03 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว	 <p>PT_03 85,228</p>
PT_04 อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว	 <p>PT_04 -60.71</p>
PT_07 ผลิตภาพแรงงาน	 <p>PT_07 91,139</p>

ตาราง 6 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (ต่อ)

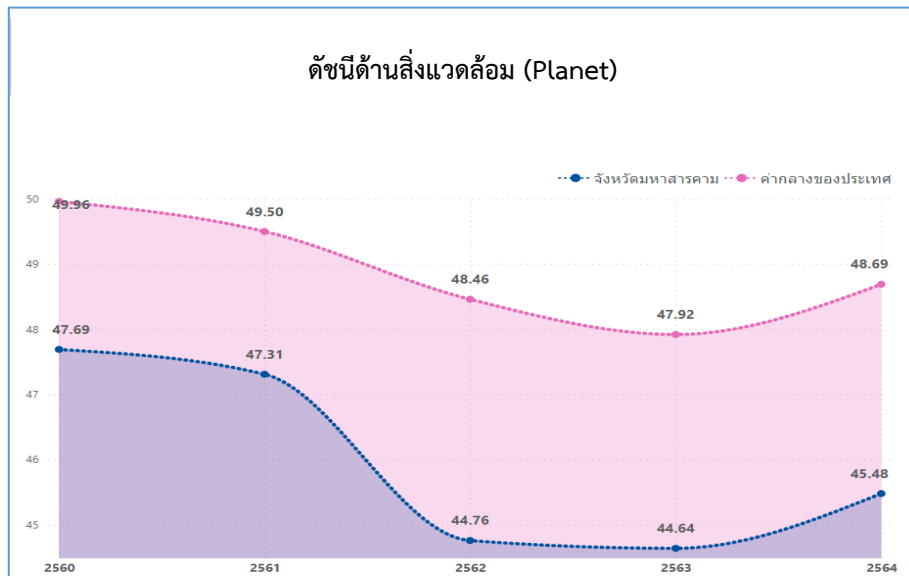
ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
PT_08 แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคม	 <p style="text-align: center;">PT_08 19.29</p>
PT_10 หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี	 <p style="text-align: center;">PT_10 50.89</p>
2. ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี (4 ตัวชี้วัด)	
2.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PT_05 อัตราการว่างงาน	 <p style="text-align: center;">PT_05 1.35</p>

ตาราง 6 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
2.2 ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (3 ตัวชี้วัด)	
PT_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในจังหวัด	 <p>PT_01 19.60</p>
PT_02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัด (ร้อยละ)	 <p>PT_02 4.93</p>
PT_09 ครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุคงทนและเป็นของตนเอง	 <p>PT_09 89.74</p>

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมหาสารคามเท่ากับ 45.48 ซึ่งต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ (48.69) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปีด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 (45.48) มีค่าสูงกว่า ปี 2563 (44.64) ดังภาพ 12

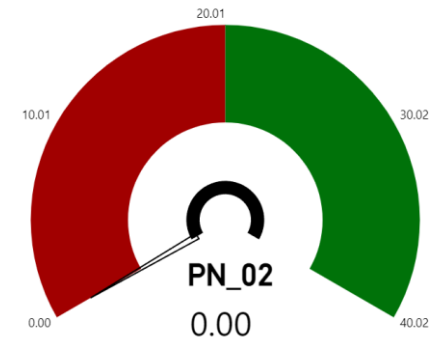
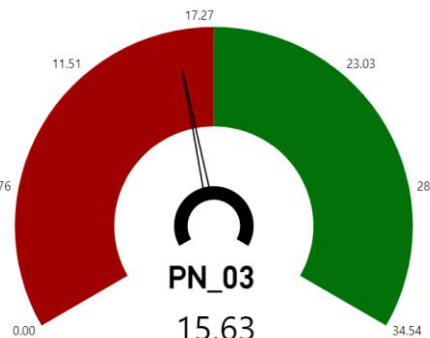

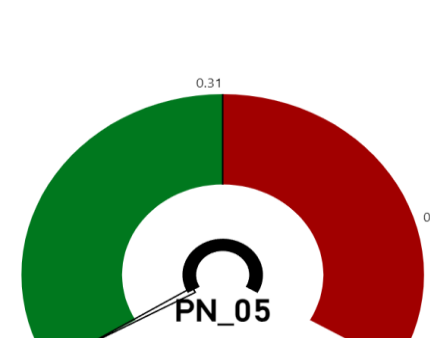
ภาพ 12 ดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปีด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ค่าดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ แต่สูงกว่าปีที่ผ่านมา จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลำดับต่อไป ทั้งนี้ ดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัวชี้วัด แบ่งตามตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 7 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม

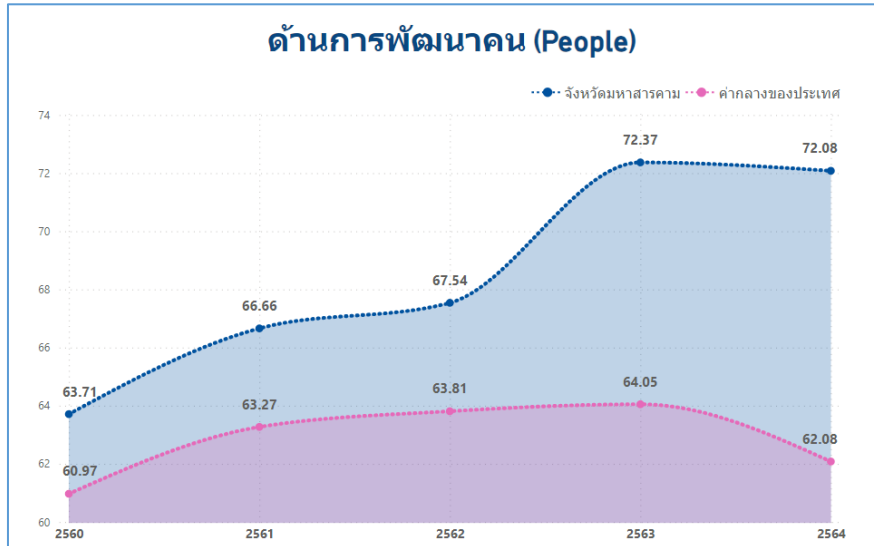
ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา (3 ตัวชี้วัด)	
ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (3 ตัวชี้วัด)	
PN_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด	<p>-0.06 -0.10 0.00 PN_01 -0.250</p>

ตาราง 7 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
PN_02 สัดส่วนปริมาณขยะที่กำลังถูกตัดต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	 <p>PN_02 0.00</p>
PN_03 คริวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (ร้อยละ)	 <p>PN_03 15.63</p>
2. ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี (2 ตัวชี้วัด)	
2.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (2 ตัวชี้วัด)	
PN_04 ประชากรที่ประสบภัยพิบัติ	 <p>PN_04 0.000</p>
PN_05 อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษ	 <p>PN_05 0.00</p>

4. ดัชนีด้านการพัฒนาคน (People)

ดัชนีด้านการพัฒนาคนจังหวัดมหาสารคาม สูงกว่าค่ากลางของประเทศ แต่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา โดยการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ด้านการพัฒนาคนของจังหวัดมหาสารคาม เท่ากับ 72.08 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศ (62.08) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปีด้านการพัฒนาคนของจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 (72.08) มีค่าสูงกว่าปี 2563 (72.37) ดังภาพ 13

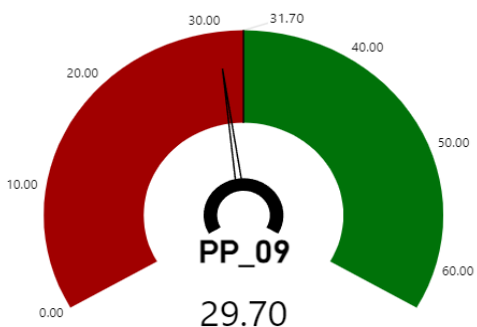
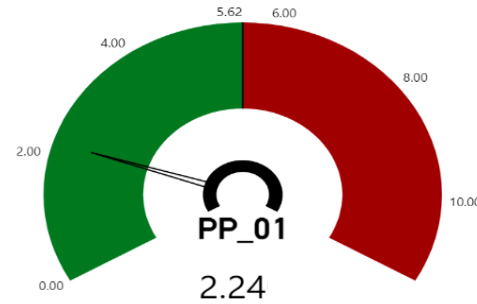
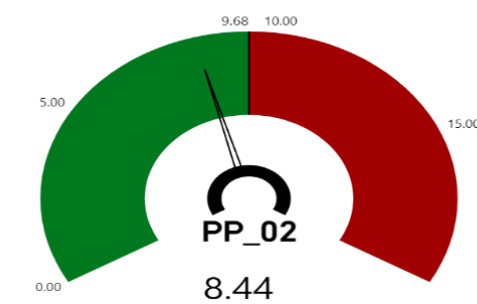
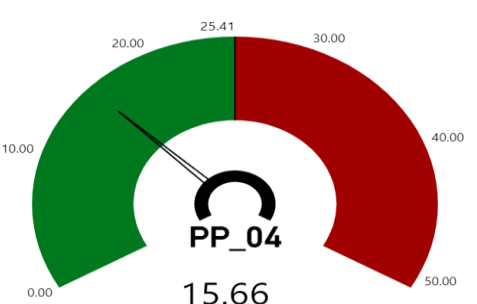
ภาพ 13 ดัชนีด้านการพัฒนาคนของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านการพัฒนาคนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ดัชนีด้านการพัฒนาคนมีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศแต่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาคนเป็นลำดับที่ 3 ทั้งนี้ดัชนีด้านการพัฒนาคน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 9 ตัวชี้วัด แบ่งตามตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 8 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านการพัฒนาคน

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา (2 ตัวชี้วัด)	
1.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PP_06 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์	

ตาราง 8 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านการพัฒนาคน (ต่อ)

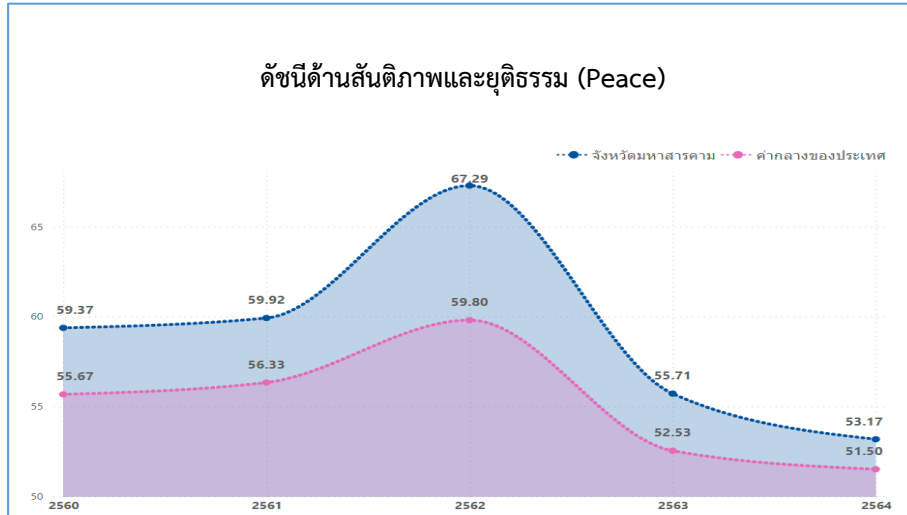
ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1.2 ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PP_09 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	 <p>PP_09 29.70</p>
2. ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี (7 ตัวชี้วัด)	
2.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (4 ตัวชี้วัด)	
PP_01 สัดส่วนประชากรยากจน	 <p>PP_01 2.24</p>
PP_02 ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	 <p>PP_02 8.44</p>
PP_04 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี	 <p>PP_04 15.66</p>

ตาราง 8 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านการพัฒนาคน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
PP_05 ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน	<p>33.46 40.00 20.00 60.00 0.00 PP_05 30.530</p>
2.2 ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (3 ตัวชี้วัด)	
PP_03 เด็ก 0-5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัย	<p>84.19 100.00 50.00 150.00 0.00 PP_03 90.78</p>
PP_07 การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา	<p>77.39 100.00 50.00 150.00 0.00 PP_07 81.24</p>
PP_08 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี	<p>8.37 10.00 5.00 15.00 0.00 PP_08 8.60</p>

5. ด้านสันติภาพและยุติธรรม

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคาม เท่ากับ 53.17 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศ (51.50) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 (53.17) มีค่าต่ำกว่า ปี 2563 (55.71) ดังภาพ 14

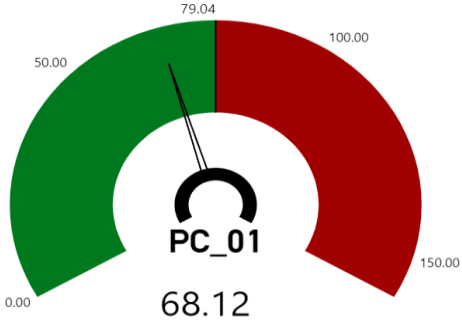
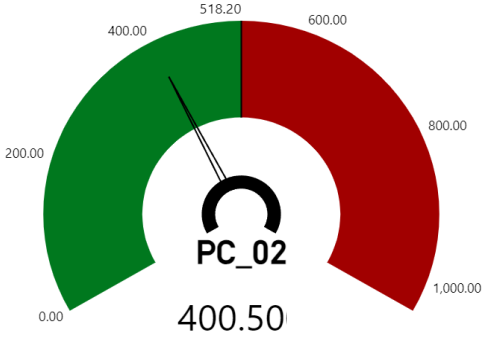
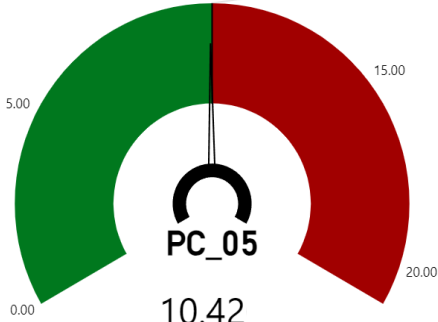
ภาพ 14 ดัชนีการพัฒนาด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ค่าดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรมของจังหวัดมหาสารคาม มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ แต่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาด้านสันติภาพและยุติธรรมเป็นลำดับต่อไป ทั้งนี้ ดัชนีการพัฒนาด้านสันติภาพและยุติธรรมประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัวชี้วัด แบ่งตามตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 9 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา (1 ตัวชี้วัด)	
ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PC_04 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)	<p>260.59 173.73 86.86 0.00 347.45 434.32 521.18 PC_04 228.30</p>

ตาราง 9 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม (ต่อ)

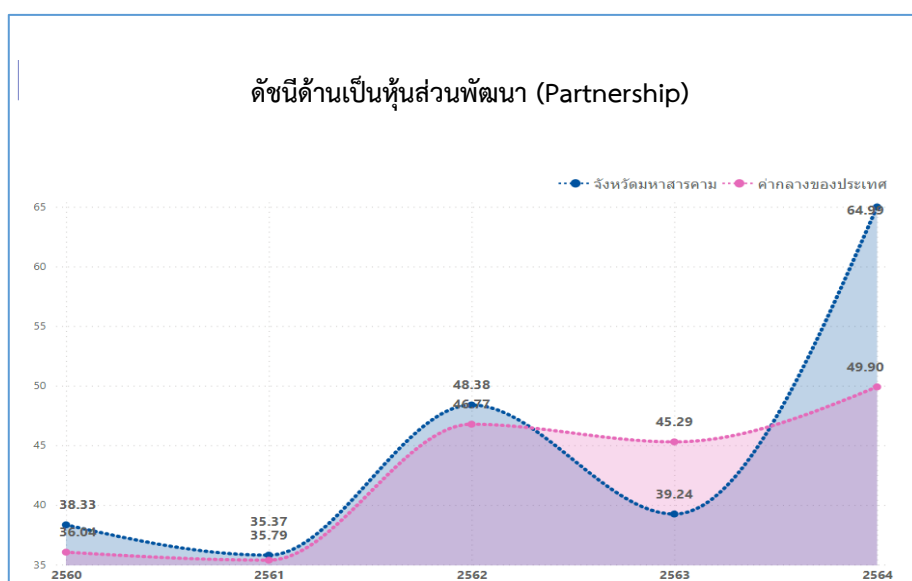
ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
2. ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี (4 ตัวชี้วัด)	
2.1 ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล (3 ตัวชี้วัด)	
PC_01 การแจ้งความคดี ชีวิต ร่างกาย เพศ และ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	 <p>68.12</p>
PC_02 จำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติด (ต่อแสนคน)	 <p>400.50</p>
PC_05 การฆ่าตัวตายสำเร็จ	 <p>10.42</p>

ตาราง 9 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านสันติภาพและยุติธรรม (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
2.2 ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PC_03 จำนวนผู้เข้ารับการรักษาพยาบาล	

6. ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา

การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัด ปี 2564 ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา ของจังหวัดมหาสารคาม เท่ากับ 64.99 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศ (49.90) และการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา ของจังหวัดมหาสารคามปี 2564 (64.99) มีค่าสูงกว่า ปี 2563 (39.24) ดังภาพ 15

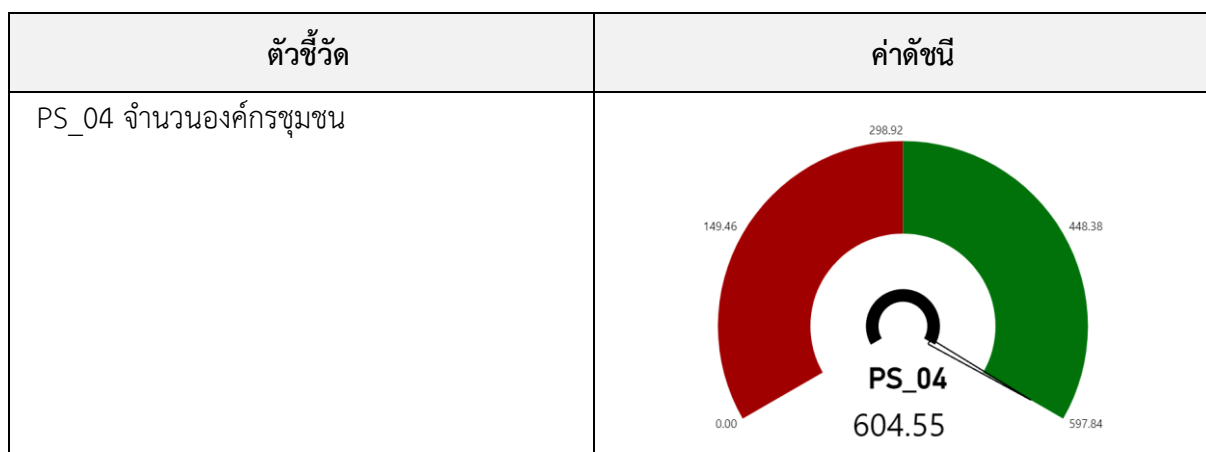
ภาพ 15 ดัชนีการพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาของจังหวัดมหาสารคามเทียบกับค่ากลางประเทศปี 2560 – 2564

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาของจังหวัดมหาสารคาม พบว่ามีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ ดัชนีด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด แบ่งตามตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 10 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
1. ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา (1 ตัวชี้วัด)	
ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (1 ตัวชี้วัด)	
PS_02 ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	<p>PS_02 6.19</p>
ตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดี (3 ตัวชี้วัด)	
ตัวชี้วัดที่แปรผันตามข้อมูล (3 ตัวชี้วัด)	
PS_01 ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต	<p>PS_01 92.30</p>
PS_03 ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด	<p>PS_03 81.31</p>

ตาราง 10 ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาและตัวชี้วัดที่มีการพัฒนาที่ดีของดัชนีด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (ต่อ)

ดังนั้น การวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ว่า ต้องให้ความสำคัญกับมิติการเศรษฐกิจและความมั่งคั่งเป็นอันดับแรก ได้แก่ การพัฒนาอาชีพเสริมให้กับประชาชนเพื่อที่จะได้มีรายได้เพิ่มขึ้นรวมทั้งหาแนวทางแก้ปัญหาเรื่องหนี้สินให้กับประชาชนให้ลดน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นการหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ แก้ปัญหาหนี้ในระบบ พัฒนาแรงงานในจังหวัดให้เป็นแรงงานในระบบมากขึ้น เพื่อที่จะได้มีหลักประกันในด้านการทำงาน และประกันรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อีกทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ให้สามารถขนส่งพืชผลทางการเกษตรได้อย่างสะดวก รวดเร็วยังเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องพัฒนาเร่งด่วนเช่นกัน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดมหาสารคามถือเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้น ๆ จากนั้นจึงพัฒนาตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลำดับที่ 2 มิติการพัฒนาคมนาคมและมิติสันติภาพและยุติธรรมเป็นลำดับที่ 3 และมิติความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาเป็นลำดับสุดท้าย ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างจังหวัดและการเปรียบเทียบค่าดัชนีระหว่างปี เพื่อวิเคราะห์ลำดับความสำคัญในการพัฒนาของ 34 ตัวชี้วัด สรุปได้ดังนี้

ตาราง 11 ลำดับความสำคัญของมิติการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับความสำคัญ	ตัวชี้วัด	การพัฒนา
1	มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (ต่ำกว่าค่ากลาง,ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา)	
	PT_03 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว	ต้องพัฒนา
	PT_04 อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว	ต้องพัฒนา
	PT_06 อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	ต้องพัฒนา
	PT_07 ผลิตภาพแรงงาน	ต้องพัฒนา
	PT_08 แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคม	ต้องพัฒนา
	PT_10 หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี	ต้องพัฒนา
	PT_11 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้	ต้องพัฒนา
	PT_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของเดือนของครัวเรือนในจังหวัด	มีการพัฒนาที่ดี
	PT_02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัด	มีการพัฒนาที่ดี
	PT_05 อัตราการว่างงาน	มีการพัฒนาที่ดี

ตาราง 11 ลำดับความสำคัญของมิติการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ ความสำคัญ	ตัวชี้วัด	การพัฒนา
	PT_09 คริวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุคงทนและเป็นของตนเอง	มีการพัฒนาที่ดี
2	มิติสิ่งแวดล้อม (ต่ำกว่าค่ากลาง, สูงกว่าปีที่ผ่านมา)	
	PN_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด	ต้องพัฒนา
	PN_02 สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ต้องพัฒนา
	PN_03 คริวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา	ต้องพัฒนา
	PN_04 ประชากรที่ประสบภัยพิบัติ	มีการพัฒนาที่ดี
	PN_05 อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษ	มีการพัฒนาที่ดี
3	มิติการพัฒนาคคน (สูงกว่าค่ากลาง, ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา)	
	PP_06 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์	ต้องพัฒนา
	PP_09 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ต้องพัฒนา
	PP_01 สัดส่วนประชากรยากจน	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_02 ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_03 เด็ก 0-5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัย	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_04 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_05 ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_07 การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา	มีการพัฒนาที่ดี
	PP_08 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี	มีการพัฒนาที่ดี
3	มิติสันติภาพและยุติธรรม (สูงกว่าค่ากลาง, ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา)	
	PC_04 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ต้องพัฒนา
	PC_01 การแจ้งความคดี ชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	มีการพัฒนาที่ดี
	PC_02 จำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติด	มีการพัฒนาที่ดี
	PC_03 จำนวนผู้เข้ารับการรักษาพยาบาล	มีการพัฒนาที่ดี
	PC_05 การฆ่าตัวตายสำเร็จ	มีการพัฒนาที่ดี
4	มิติความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (สูงกว่าค่ากลาง, สูงกว่าปีที่ผ่านมา)	
	PS_02 ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	ต้องพัฒนา
	PS_01 ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต	มีการพัฒนาที่ดี
	PS_03 ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด	มีการพัฒนาที่ดี
	PS_04 จำนวนองค์กรชุมชน	มีการพัฒนาที่ดี

บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ในระดับจังหวัด

บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด คือ บัญชีสถิติทางการจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย

- 3.1 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด
- 3.2 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นสำคัญ (Pain Point)
- 3.3 บัญชีสถิติทางการตามตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด

บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัดจะประกอบด้วยชุดข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็น ได้แก่ ชุดข้อมูลตามแผนพัฒนาจังหวัดฉบับปัจจุบัน นโยบายของผู้บริหารในจังหวัด ประเด็นสำคัญในพื้นที่ ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กันยายน 2566) เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน เป็นต้น ซึ่งจังหวัดมหาสารคามมีบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด ดังนี้

3.1 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด

บัญชีสถิติทางการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด แสดงรายการสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นในการกำหนดนโยบาย ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในระดับจังหวัด มีความสอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดในแผนพัฒนาจังหวัดฉบับปัจจุบัน ซึ่งได้มีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มีรายสถิติทางการที่ทันสมัยและสามารถตอบสนองสถานการณ์การพัฒนาจังหวัดได้อย่างตรงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดของแผนพัฒนาจังหวัด โดยประกอบด้วย

- ห่วงโซ่คุณค่า (VC)
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)
- ตัวชี้วัด
- Official Statistics Identification (OS ID)
- รายการสถิติทางการ
- สถานะความพร้อมเผยแพร่ (Tier)
- หน่วยงานเจ้าของข้อมูล
- ระดับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล
- หมายเหตุ

ในการจัดทำบัญชีสถิติทางการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดจะใช้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) เป็นกรอบในการ

วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของประเด็นการพัฒนาจังหวัด เพื่อกำหนดรายการสถิติทางการที่สอดคล้องตามห่วงโซ่คุณค่าดังกล่าว ทำให้ได้บัญชีสถิติทางการที่สอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด

3.1.1 บัญชีสถิติทางการที่สอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัด ผลผลิตทั้งหมดรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจำเป็นต้องมีบัญชีสถิติทางการที่ตอบประเด็นการพัฒนาดังกล่าว โดยการได้มาซึ่งบัญชีสถิติทางการจะเริ่มจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) ที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่ 1 ของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม คือ ประเด็น 3 การเกษตร ประกอบด้วย

- แผนแม่บทย่อย 3.2 เกษตรปลอดภัย

เป้าหมาย 030201 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (GAP และเกษตรอินทรีย์)

เป้าหมาย 030202 ผลผลิตทั้งหมดของเกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

-แผนแม่บทย่อย 3.4 เกษตรแปรรูป

เป้าหมาย 030401 สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

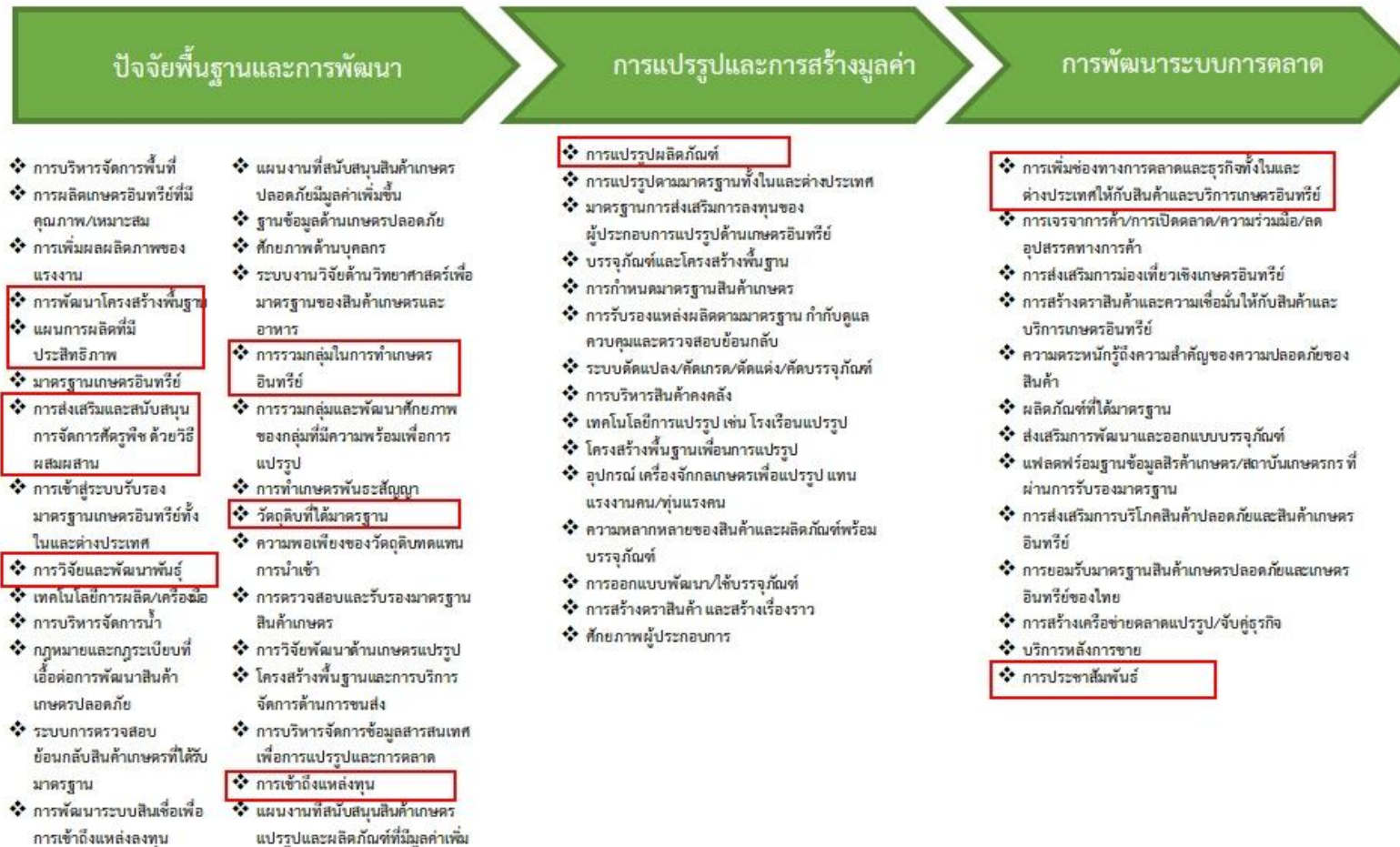
จากนั้นจัดทำห่วงโซ่คุณค่า “การเกษตร” ดังภาพ 16 และสามารถวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม คือ ห่วงโซ่คุณค่า “ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร” ดังภาพ 17

ห่วงโซ่คุณค่า “การเกษตร”

ภาพ 16 ห่วงโซ่คุณค่า “การเกษตร”

ห่วงโซ่คุณค่า “ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร”

ภาพ 17 ห่วงโซ่คุณค่า “ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร”

3.1.2 บัญชีสถิติทางการที่สอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ เพื่อนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

ตัวชี้วัด

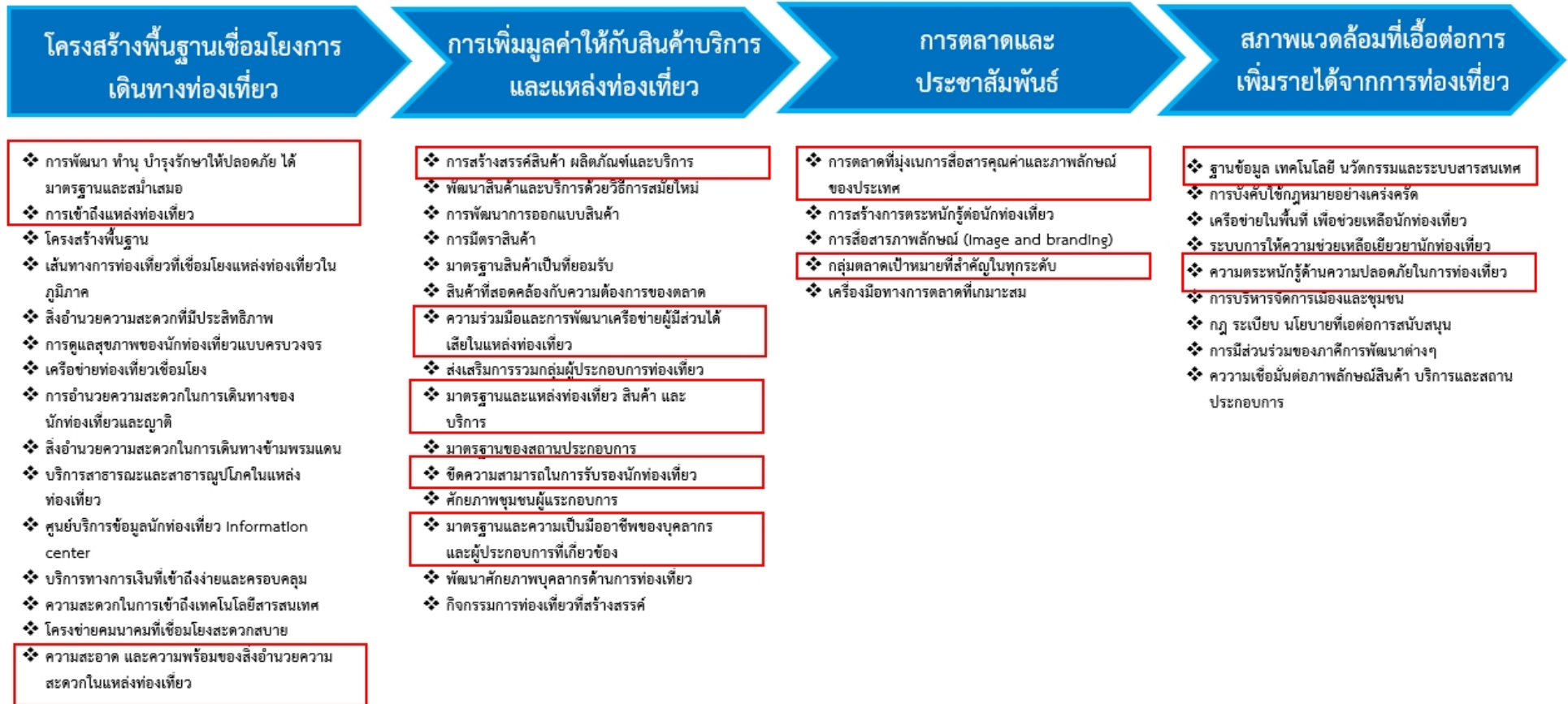
1. รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น
2. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเพิ่มขึ้น

ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจำเป็นต้องมีบัญชีสถิติทางการที่ตอบประเด็นการพัฒนาดังกล่าว โดยการได้มาซึ่งบัญชีสถิติทางการจะเริ่มจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศ ไทย 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) ที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่ 2 ของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม คือ ประเด็น 5 การท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- แผนแม่บทย่อย 05.1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เป้าหมาย 050101 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 050102 เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 050103 สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 05.2 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เป้าหมาย 050201 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 05.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เป้าหมาย 050301 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 050303 สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 05.5 การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค เป้าหมาย 050501 ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
- แผนแม่บทย่อย 05.6 การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว เป้าหมาย 050601 นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น เป้าหมาย โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น เป้าหมาย 050603 การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

จากนั้นดำเนินการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ดังภาพ 18

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์”

ภาพ 18 ห่วงโซ่คุณค่า “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์”

3.1.3 บัญชีสถิติทางการที่สอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

ตัวชี้วัด

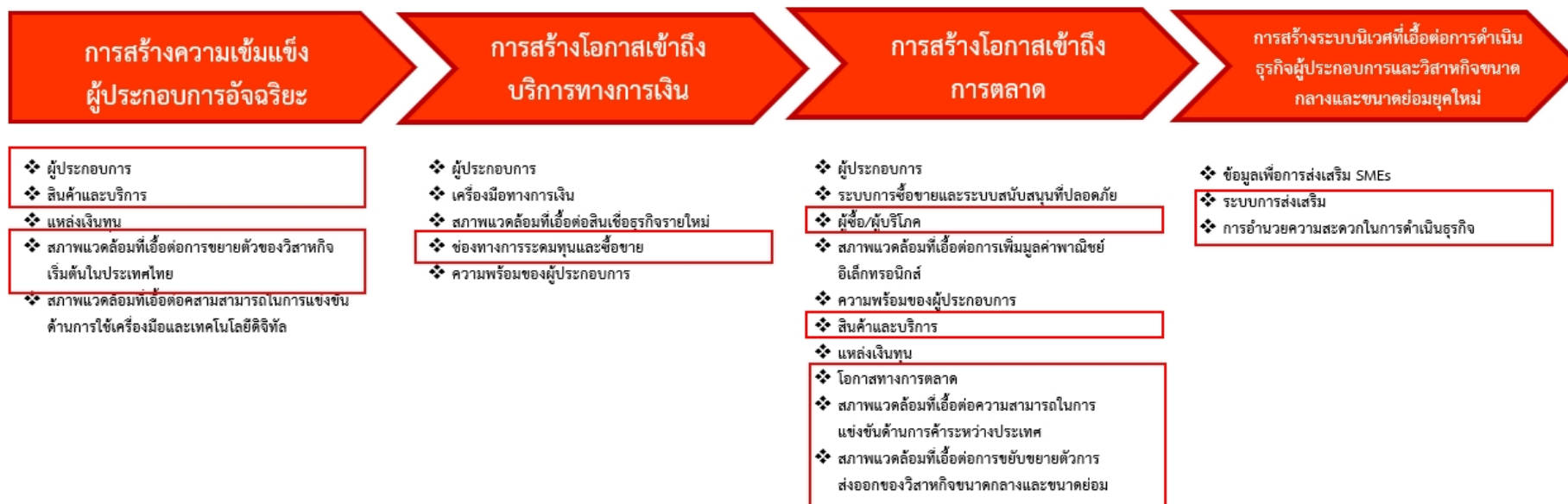
1. จำนวนผู้ประกอบการ ที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน
2. จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
3. จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน
4. จำนวนของระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้รับการพัฒนา

ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจำเป็นต้องมีบัญชีสถิติทางการที่ตอบประเด็นการพัฒนาดังกล่าว โดยการได้มาซึ่งบัญชีสถิติทางการจะเริ่มจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) ที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่ 3 ของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม คือ ประเด็น 8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประกอบด้วย

- แผนแม่บทย่อย 8.1 การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ เป้าหมาย 080101 การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 8.2 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน เป้าหมาย 080202 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 8.3 การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด เป้าหมาย 080301 มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 080302 ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น เป้าหมาย 080303 การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
- แผนแม่บทย่อย 8.4 การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เป้าหมาย 080401 อันดับขยายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

จากนั้นจัดทำห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ” ได้ดังภาพ 19

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ”

ภาพ 19 ห่วงโซ่คุณค่า “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ”

3.1.4 บัญชีสถิติทางการที่สอดคล้องตามประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเชิดชูปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ
2. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. เพื่อส่งเสริมสุขภาวะของประชาชนในพื้นที่

ตัวชี้วัด

1. จำนวนกิจกรรมเกิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น
2. ร้อยละจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวัน
3. อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของคนจังหวัดมหาสารคาม
4. ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ขยะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ)
6. ร้อยละของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ 4 : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจำเป็น ต้องมีบัญชีสถิติทางการที่ตอบประเด็นการพัฒนาดังกล่าว โดยการได้มาซึ่งบัญชีสถิติทางการจะเริ่มจากการวิเคราะห์ ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็น) ที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่ 4 ของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม คือ ประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และประเด็น 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน จากนั้นจัดทำห่วงโซ่คุณค่า คุณค่าที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” ดังภาพ 20

ห่วงโซ่คุณค่า “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”

ภาพ 20 ห่วงโซ่คุณค่า “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”

3.2 บัญชีสถิติทางการตามประเด็นสำคัญ (Pain Point)

เป็นชุดข้อมูลสำคัญที่สัมพันธ์กับประเด็นการพัฒนาจังหวัด หรือผู้บริหารในจังหวัดให้ความสนใจที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด โดยการพัฒนาข้อมูลให้เป็นดิจิทัล (Digitize data) และนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open data) บนระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog) ซึ่งจังหวัดมหาสารคาม มีบัญชีสถิติทางการตามประเด็นสำคัญ (Pain Point) ดังนี้

- 1) ปัญหาภัยแล้ง
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสารคาม

3.3 บัญชีสถิติทางการตามตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด

จากรายงานตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดมหาสารคาม มีตัวชี้วัดต้องพัฒนาในลำดับแรกคือ มิติด้านการพัฒนาคน โดยเฉพาะตัวชี้วัด ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี (คนต่อประชากรหญิงอายุ 15 – 19 ปี พันคน) ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ) การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ) และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 – 59 ปี เพื่อให้ค่าดัชนีการพัฒนามีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ในขณะที่เดียวกันต้องมีการพัฒนาในมิติด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสันติภาพและยุติธรรม และด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการพัฒนาในแต่ละมิติจะต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นตัวบ่งชี้ว่าจังหวัดได้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z0BadwJZD5ThgkUmY4JOdknYzslD_MdR/edit?gid=1326167896#gid=1326167896

หรือ QR Code ดังภาพ 21

ภาพ 21 QR Code บัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัดมหาสารคาม

สถานการณ์สถิติทางการ แนวทางการพัฒนาสถิติทางการ และแผนกำหนดความรับผิดชอบ

4.1 สถานการณ์สถิติทางการ

บัญชีสถิติทางการตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) คือ บัญชีสถิติทางการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วยบัญชีสถิติทางการย่อย 7 บัญชี ดังนี้

- 4.1.1 บัญชีสถิติทางการ "ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร"
- 4.1.2 บัญชีสถิติทางการ "ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์"
- 4.1.3 บัญชีสถิติทางการ "เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ"
- 4.1.4 บัญชีสถิติทางการ "พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี"
- 4.1.5 บัญชีสถิติทางการ "ปัญหาภัยแล้ง"
- 4.1.6 บัญชีสถิติทางการ "การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสารคาม"
- 4.1.7 บัญชีสถิติทางการ "ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด"

4.1.1 บัญชีสถิติทางการ "ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร"

เป็นชุดข้อมูลประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 80 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 1 จำนวน 61 รายการ คิดเป็นร้อยละ 76.3
- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 19 รายการ คิดเป็นร้อยละ 23.7

4.1.2 บัญชีสถิติทางการ "ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์"

เป็นชุดข้อมูลประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 2 "ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์" มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 62 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 1 จำนวน 34 รายการ คิดเป็นร้อยละ 54.8
- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 28 รายการ คิดเป็นร้อยละ 45.2

4.1.3 บัญชีสถิติทางการ “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ”

เป็นชุดข้อมูลประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 39 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 1 จำนวน 22 รายการ คิดเป็นร้อยละ 56.4
- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 17 รายการ คิดเป็นร้อยละ 43.6

4.1.4 บัญชีสถิติทางการ “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”

เป็นชุดข้อมูลประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 108 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 1 จำนวน 88 รายการ คิดเป็นร้อยละ 81.5
- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 20 รายการ คิดเป็นร้อยละ 18.5

4.1.5 บัญชีสถิติทางการ “ปัญหาภัยแล้ง”

เป็นชุดข้อมูลประเด็นสำคัญของจังหวัด ภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 34 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 1 จำนวน 30 รายการ คิดเป็นร้อยละ 88.2
- รายการสถิติทางการที่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 4 รายการ คิดเป็นร้อยละ 11.8

4.1.6 บัญชีสถิติทางการ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสารคาม”

เป็นชุดข้อมูลประเด็นสำคัญของจังหวัด ภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 61 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล เป็น Tier 1 ทั้ง 61 รายการ คิดเป็นร้อยละ 100

4.1.7 บัญชีสถิติทางการ “ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด”

เป็นชุดข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 34 รายการ มีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลที่เป็น Tier 1 จำนวน 34 รายการ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปจำนวนบัญชีสถิติทางการตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) ดังภาพ 22 และตาราง 12

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีสิ่งแวดล้อมที่ดี		ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร...	เพิ่มศักยภาพด้านก...	ตัวชี้วัดการพัฒน...	
		Tier 1 34			
		Tier 2 28	Tier 1 22		
Tier 1 88	Tier 2 20	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสา...			
ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร			Tier 2 17	Tier 1 34	
			ปัญหาภัยแล้ง		
Tier 1 61	Tier 2 19	Tier 1 61	Tier 1 30	...	
บัญชีสถิติทางการ					
			Tier 1	Tier 2	Total
เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ			22	17	39
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีสิ่งแวดล้อมที่ดี			88	20	108
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสารคาม			61		61
ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด			34		34
ปัญหาภัยแล้ง			30	4	34
ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร			61	19	80
ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว			34	28	62
Total			330	88	418

ภาพ 22 จำนวนรายการสถิติทางการจำแนกตามบัญชีสถิติทางการและสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล

ตาราง 12 จำนวนรายการสถิติทางการ จำแนกตามบัญชีสถิติทางการ ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล และความเป็นเจ้าของข้อมูล

ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล	Tier 1			Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ)			Tier 3	รวม
	กรม	จังหวัด	รวม	กรม	จังหวัด	รวม	รวม	
บัญชีสถิติทางการ								
ระดับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล								
ส่งเสริมและพัฒนากิจการภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร	8	53	61	-	19	19	-	80
ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	10	24	34	-	28	28	-	62
เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	-	22	22	2	15	17	-	39
พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี	52	36	88	9	11	20	-	108
ปัญหาภัยแล้ง	8	22	30	-	4	4	-	34
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดมหาสารคาม	16	45	61	-	-	-	-	61
ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด	34	-	34	-	-	-	-	34
รวมทั้งหมด	128	202	330	11	77	88		418

4.2 แนวทางการพัฒนาสถิติทางการ

4.2.1 รายการสถิติทางการของจังหวัด

บัญชีสถิติทางการจังหวัดมหาสารคาม ตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569) มีจำนวนรายการสถิติทางการทั้งสิ้น 399 รายการ โดยมีสถานะความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล (Tier) ดังนี้

1) รายการสถิติทางการที่กรมเป็นเจ้าของ

การพัฒนารายการสถิติทางการจะพิจารณาความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลและหน่วยงานของแต่ละรายการสถิติทางการ เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการ ซึ่งพบว่า มีรายการสถิติทางการที่กรมเป็นเจ้าของข้อมูล จำนวน 139 รายการ ประกอบด้วย

- รายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 1 จำนวน 128 รายการ
- รายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 11 รายการ

โดยมีรายละเอียดตาม URL หรือ QR Code ดังภาพ 23

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z0BadwJZD5ThgkUmY4JOdknYzslD_MdR/edit?gid=906286580#gid=906286580

ภาพ 23 QR Code รายการสถิติทางการที่กรมเป็นเจ้าของข้อมูล

2) การพัฒนารายการสถิติทางการที่หน่วยงานในจังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล

การพัฒนารายการสถิติทางการจะพิจารณาความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลและหน่วยงานของแต่ละรายการสถิติทางการ เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการ ซึ่งพบว่า มีรายการสถิติทางการที่หน่วยงานในจังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล จำนวน 260 รายการ ประกอบด้วย

- รายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 1 จำนวน 186 รายการ
- รายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) จำนวน 74 รายการ

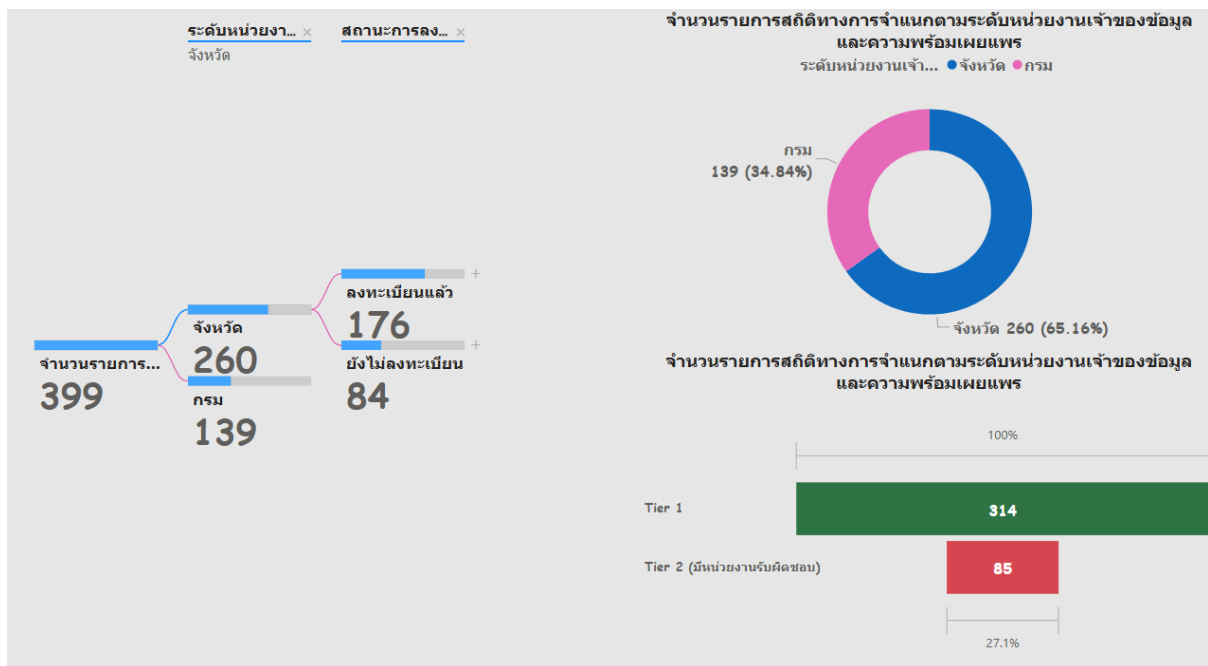
โดยมีรายละเอียดตาม URL หรือ QR Code ดังภาพ 24

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z0BadwJZD5ThgkUmY4JOdknYzslD_MdR/edit?gid=1184318773#gid=1184318773

ภาพ 24 QR Code รายการสถิติทางการที่หน่วยงานในจังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล

สรุปจำนวนรายการสถิติทางการจำแนกตามความเป็นเจ้าของและความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล ดังภาพ 25

ภาพ 25 จำนวนรายการสถิติทางการจำแนกตามความเป็นเจ้าของและความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูล

4.2.2 แนวทางการพัฒนาสถิติทางการที่มีหน่วยงานรับผิดชอบ

1) แนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 1

การพัฒนารายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 1 เป็นการดำเนินการพัฒนาเฉพาะรายการทางการที่มีค่านิยมและวิธีการผลิต มีข้อมูลพร้อมเผยแพร่ และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่หน่วยงานในจังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลนำรายการสถิติทางการขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด และลงทะเบียนชุดข้อมูลที่อยู่ในหมวดหมู่สาธารณะบนระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อแบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติทางการกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลที่มีความพร้อมใช้ ไปวางแผน นโยบาย แผนการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลการพัฒนาจังหวัด ดังนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการเพื่อให้ข้อมูลมีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานสถิติที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ โดยมีรายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 1 จำนวน 186 รายการ

โดยมีรายละเอียดตาม URL

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z0BadwJZD5ThgkUmY4JOdknYzslD_MdR/edit?gid=897023049#gid=897023049

หรือ QR Code ดังภาพ 25

ภาพ 26 QR Code แนวทางการพัฒนาสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่เป็น Tier 1

2) แนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ)

การพัฒนารายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) เป็นการดำเนินการพัฒนาเฉพาะรายการสถิติทางการที่มีค่านิยมและวิธีการผลิต มีหน่วยงานรับผิดชอบ แต่ยังไม่พร้อมเผยแพร่ (Tier 2) ที่หน่วยงานในจังหวัดเป็นเจ้าของข้อมูล ดังนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนารายการสถิติทางการเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานสถิติที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ โดยรายการสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่ของข้อมูลเป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ) มีจำนวน 74 รายการ

โดยมีรายละเอียดตาม URL

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z0BadwJZD5ThgkUmY4JOdknYzslD_MdR/edit?gid=254696676#gid=254696676

หรือ QR Code ดังภาพ 26

ภาพ 27 QR Code แนวทางการพัฒนาสถิติทางการที่ความพร้อมเผยแพร่เป็น Tier 2 (มีหน่วยงานรับผิดชอบ)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติทางการ

การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นการจัดทำรายการข้อมูลสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด ที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนาฯ และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ รวมถึงเป็นการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นต่อการบริหารงานตามยุทธศาสตร์จังหวัด พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่ ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ภายใต้กลไกของคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ในการกำกับติดตามการจัดทำชุดข้อมูลสถิติทางการ เพื่อให้จังหวัดมีข้อมูลในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนรายสาขาต่าง ๆ ข้อเสนอการนายกรัฐมนตรีนโยบายพัฒนาภาค และบริบทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จากการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด พบว่ามีปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 ปัญหา อุปสรรค

5.1.1 ข้อจำกัดของหน่วยงาน

- การจัดทำข้อมูลสถิติทางการที่สำคัญของจังหวัดเป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดต้องรับผิดชอบร่วมกัน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการประสานงานที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ แต่บางครั้งมีการปรับเปลี่ยน/โยกย้ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ผู้ที่มาปฏิบัติงานใหม่ยังไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจัดทำไฟล์ข้อมูลในรูปแบบ CSV รวมถึงขาดความชำนาญในการนำข้อมูลสถิติทางการขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดและการลงทะเบียนระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ

- หน่วยงานบางหน่วยงานยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำข้อมูล ส่งผลให้อาจจะไม่ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานหรือการประสานงานเท่าที่ควร

5.1.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูล

- ชุดข้อมูลสำคัญบางรายการยังไม่มีกรจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากการริเริ่มประเด็น/ภารกิจใหม่ จำเป็นต้องมีการมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ ผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

- ข้อมูลภายในจังหวัดไม่เพียงพอ เนื่องจากข้อมูลบางรายการมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหน่วยการเก็บข้อมูล หรือเป็นข้อมูลในระดับพื้นที่ย่อย ซึ่งอาจจะไม่มีการจัดเก็บมาก่อน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวม

- ข้อมูลบางรายการเป็นข้อมูลที่สำคัญ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และมีหน่วยงานจัดเก็บหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูล

- ข้อมูลบางรายการไม่พร้อมใช้งาน เนื่องจากรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานอยู่ในรูปแบบกระดาษส่งผลให้การรวบรวมข้อมูลหรือการสืบค้นข้อมูลมีความล่าช้า

5.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติทางการ

5.2.1 การพัฒนาด้านการประสานงานกับหน่วยงาน

- การวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน มุ่งเน้นที่จะพัฒนาศักยภาพของจังหวัดในด้านต่าง ๆ ให้เทียบเคียงกับระดับสากล ดังนั้น ข้อมูลของจังหวัดที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจจึงควรประกอบด้วยข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และระดับมหภาคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินการในการจัดทำข้อมูลสถิติทางการเป็นการพิจารณาจัดทำข้อมูลในระดับพื้นที่ก่อน เพื่อให้จังหวัดได้รับทราบศักยภาพของตนเอง สำหรับในระยะต่อไปจังหวัดควรใช้กลไกในรูปแบบการทำงานจัดทำข้อมูลในระดับมหภาค โดยประสานกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น

- การจัดประชุมชี้แจงให้กับหน่วยงานในระดับจังหวัดเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รับทราบ รวมถึงสร้างการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การพัฒนาด้านการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารข้อมูลของจังหวัด ควรพัฒนาสมรรถนะบุคลากร รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ด้วยการดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล ให้มีความรู้/ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการใช้ข้อมูล ควรมีการประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

5.2.2 การพัฒนาด้านข้อมูล

- การพัฒนาคุณภาพข้อมูลในระดับจังหวัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะจังหวัดจะนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ข้อมูลที่ดีต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน/สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของจังหวัด รายการข้อมูลที่ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ ควรมีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน โดยผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

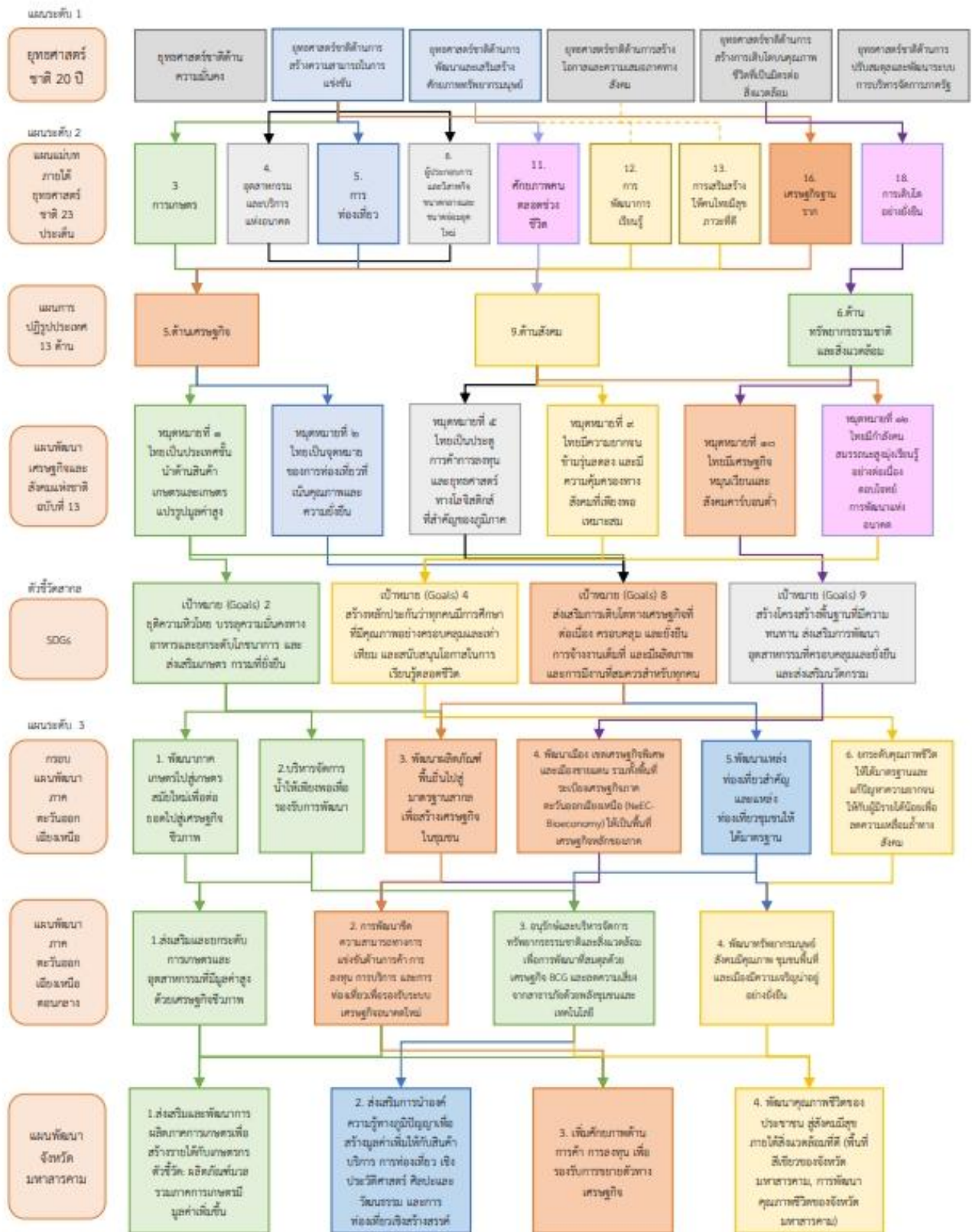
- การพัฒนาศักยภาพการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์ทันสมัย พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา โดยให้มีการจัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล การกำหนดคำนิยาม/คำอธิบายไว้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานได้ยึดเป็นแนวทางการดำเนินการ

- การกำหนดกรอบในการจัดเก็บข้อมูลให้ชัดเจน โดยระบุผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บและรายงานข้อมูลในแต่ละด้าน กำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้หน่วยงานในจังหวัดได้รับทราบ เพื่อประโยชน์ที่จะได้มีการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจในทุกระดับ และป้องกันการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกัน

- การบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการการมีส่วนร่วมเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยอาจใช้รูปแบบการจัดตั้งคณะทำงานของจังหวัดขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น การบริหารจัดการเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ การจัดเก็บข้อมูล/จังหวัด/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำกับติดตามให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์สำหรับใช้ในการตัดสินใจ/กำหนดทิศทางของจังหวัด

ภาคผนวก

แผนภาพการวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับ
ยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

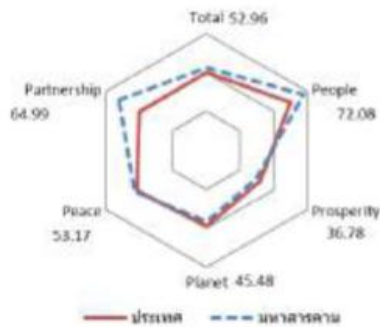
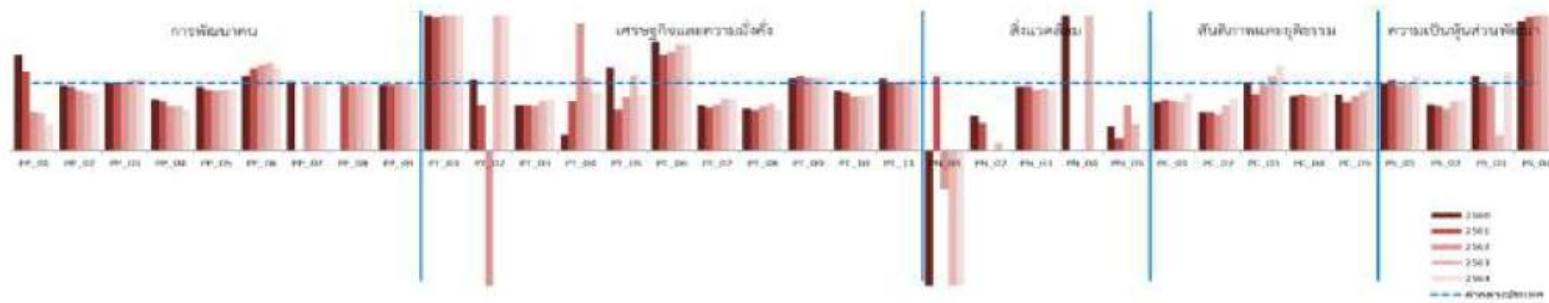

ภาพ ก1 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด

ดัชนีการพัฒนาระดับจังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม

มิติการพัฒนา	ค่ากลางของประเทศ					มหาสารคาม				
	2560	2561	2562	2563	2564	2560	2561	2562	2563	2564
ภาพรวม	48.71	48.64	52.02	49.25	50.23	48.71	49.19	53.21	48.27	52.96
ด้านการพัฒนาคน (People)	60.97	63.27	63.81	64.05	62.08	63.71	66.66	67.54	72.37	72.08
ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)	45.41	46.27	45.22	38.31	39.80	39.67	42.59	43.35	37.13	36.78
ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet)	49.96	49.50	48.46	47.92	48.69	47.69	47.31	44.76	44.64	45.48
ด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace)	55.67	56.33	59.80	52.53	51.50	59.37	59.92	67.29	55.71	53.17
ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (Partnership)	36.04	35.37	46.77	45.29	49.90	38.33	35.79	48.38	39.24	64.99

หมายเหตุ: * ตัวชี้วัดที่มีการยกเว้นข้อมูล
 ** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลล่าสุดปี 2563
 *** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2560 2562 2564

ภาพ ข1 ดัชนีการพัฒนาระดับจังหวัดมหาสารคาม

ที่มา : ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เดือนกันยายน ปี 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ค่าตัวชี้วัดการพัฒนาในระดับจังหวัดมหาสารคาม

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					มหาสารคาม				
	2560	2561	2562	2563	2564	2560	2561	2562	2563	2564
ด้านการพัฒนาคน (People)										
PP_01 สัดส่วนประชากรยากจน (ร้อยละ)*	8.36	8.65	6.25	6.75	5.62	11.97	10.20	3.63	3.75	2.24
PP_02 ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ)* **	9.95	10.19	9.78	9.39	9.68	9.58	9.61	8.77	8.18	8.44
PP_03 เด็ก 0-5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัย (ร้อยละ)	96.08	96.56	97.54	89.83	84.19	95.76	97.72	98.94	94.90	90.78
PP_04 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี (ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน)*	40.54	35.13	31.64	29.13	25.41	30.68	25.78	21.06	19.69	15.66
PP_05 ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (ร้อยละ)*	29.53	30.99	32.57	31.88	33.46	27.85	28.17	29.10	29.11	30.53
PP_06 อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ (คน/แพทย์)*	2,676	2,549	2,350	2,610	2,450	2,971	3,095	2,988	3,395	3,007
PP_07 การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (ร้อยละ)	74.47	76.51	73.70	75.30	77.39	79.97	83.10	75.84	82.28	81.24
PP_08 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	7.98	7.97	8.06	8.19	8.37	8.04	8.00	7.99	8.44	8.60
PP_09 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)	31.89	33.60	31.06	32.73	31.70	31.04	32.58	30.48	31.84	29.70
ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)										
PT_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของเดือนของครัวเรือนในจังหวัด (ร้อยละ)***	0.13	3.06	0.91	3.05	5.79	8.62	6.02	10.20	16.36	19.60
PT_02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัด (ร้อยละ)	4.13	3.86	0.08	4.04	1.87	4.36	2.62	1.73	4.15	4.93
PT_03 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)	104,985	109,077	111,628	109,661	113,247	71,331	74,692	75,337	80,648	85,228
PT_04 อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว (ร้อยละ)	10.49	8.46	1.67	54.13	53.90	2.44	6.21	3.17	49.36	60.71
PT_05 อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)*	1.01	0.88	0.86	1.31	1.61	1.24	0.54	0.68	1.47	1.35
PT_06 อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (เท่า)* ***	0.63	0.62	0.58	0.62	0.69	1.03	0.88	0.84	0.88	1.08
PT_07 ผลิตภัณฑ์แรงงาน (บาท/คน)	113,618	118,262	120,953	117,101	118,741	77,114	76,309	83,275	89,486	91,139
PT_08 แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคม (ร้อยละ)	20.80	23.26	24.93	26.14	31.00	13.15	14.03	16.74	18.13	19.29
PT_09 ครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้สอยของตนเองและเป็นของตนเอง (ร้อยละ)	80.94	82.93	81.87	84.64	83.81	87.34	92.24	89.03	91.23	89.74
PT_10 หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (ร้อยละ)	59.64	60.07	62.49	62.89	61.69	53.52	52.05	50.58	50.74	50.89
PT_11 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้* ***	0.420	0.413	0.408	0.412	0.407	0.448	0.420	0.405	0.427	0.432
ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet)										
PN_01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)	0.12	0.42	0.08	0.06	0.06	2.63	0.47	0.05	0.35	0.25
PN_02 สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ)	29.25	22.24	16.81	20.08	20.01	15.09	9.33	0.00	2.51	0.00
PN_03 ครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (ร้อยละ)	16.35	16.42	16.66	16.35	17.27	15.46	15.61	15.01	15.17	15.63
PN_04 ประชากรที่ประสบภัยพิบัติ (ร้อยละ)*	0.45	0.11	0.38	0.45	0.97	1.04	0.00	0.01	2.02	0.00
PN_05 อัตราการร้องเรียนปัญหาสิทธิ (เรื่องต่อประชากรแสนคน)*	0.57	0.55	0.31	0.52	0.31	0.21	0.10	0.21	0.21	0.00
ด้านสันติภาพและยุติธรรม (Peace)										
PC_01 การแจ้งความคดี ขีตรางาย เภศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (รายต่อประชากรแสนคน)*	105.28	95.67	80.15	76.43	79.04	75.28	71.86	59.31	54.53	68.12
PC_02 จำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติด (ต่อแสนคน)*	509.57	510.16	561.17	504.27	518.20	290.42	290.43	300.00	344.99	400.50
PC_03 จำนวนผู้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล (ต่อแสนคน)	252.31	304.60	337.87	292.19	250.87	256.47	256.06	327.42	326.85	316.04
PC_04 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)	276.83	267.98	268.05	273.41	260.59	224.39	223.87	218.35	220.41	228.30
PC_05 การฆ่าตัวตายสำเร็จ (รายต่อประชากรแสนคน)*	6.96	7.67	9.19	10.57	10.47	5.82	5.51	7.48	9.40	10.42
ด้านความเป็นหุ้นส่วนพัฒนา (Partnership)										
PS_01 ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)	46.82	50.79	60.90	74.77	83.07	46.64	53.41	58.88	76.38	92.30
PS_02 ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมกับเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ร้อยละ)	11.79	11.01	11.56	8.89	8.29	8.12	7.45	7.26	6.41	6.19
PS_03 ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (ร้อยละ)	77.96	70.14	71.87	59.53	69.82	86.30	68.80	68.95	13.46	81.31
PS_04 จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)	127.39	129.32	285.04	297.86	298.92	245.57	256.17	580.58	601.16	604.55

ภาพ ข2 ดัชนีการพัฒนาในระดับจังหวัดมหาสารคาม

ที่มา : ตัวชี้วัดการพัฒนาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เดือนกันยายน ปี 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำอธิบายตารางบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาในระดับจังหวัด
และคำอธิบายข้อมูล (Metadata)

ภาคผนวก ค1

ตาราง ค1 คำอธิบายตารางบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ	ชื่อคอลัมน์	ความหมาย
1	ประเภทประเด็น	ประเด็นที่ใช้นำมาจัดทำบัญชีสถิติทางการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับ จังหวัด ในเล่มแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ประกอบด้วยแผนพัฒนาจังหวัด และอาจมีประเด็นสำคัญ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาจังหวัด เป็นต้น
2	ลำดับประเด็น	ลำดับย่อยของประเภทประเด็น
3	ชื่อประเด็น	ชื่อประเด็นภายใต้ประเภทประเด็น
4	บัญชีสถิติทางการ	ชื่อบัญชีสถิติทางการ
5	ห่วงโซ่คุณค่า (VC)	ชื่อห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด
6	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เกิดจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัด
7	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดของแผนพัฒนาจังหวัด
8	Official Statistics Identification (OS ID)	รหัสรายการสถิติทางการ
9	รายการสถิติทางการ	ชื่อสถิติที่มีความสำคัญต่อการใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาจังหวัด ที่รวบรวมไว้เป็นบัญชีสถิติทางการตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด
10	การจัดจำแนก	การจัดกลุ่มข้อมูลอย่างมีความหมายและเป็นระบบให้อยู่ในรูปแบบที่เป็น มาตรฐาน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวคิด เหตุการณ์ สิ่งของ หรือบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น เพศ อายุ/กลุ่มอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการทำงาน อุตสาหกรรม/ประเภทกิจการ รายได้ ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ ผลิตภัณฑ์
11	ระดับการนำเสนอผล	มิติการจัดจำแนกประเภทขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ในระดับย่อย ที่สุดในการนำเสนอข้อมูล
12	สถานะความพร้อมเผยแพร่ ของข้อมูล (Tier)	การจัดสถานะความพร้อมข้อมูลออกเป็น Tier ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการนำรายการสถิติมาจัดกลุ่มเพื่อปรับให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 3 Tier ประกอบด้วย Tier 1, Tier 2 มีหน่วยงานรับผิดชอบ, Tier 2 ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ และ Tier 3

ลำดับ	ชื่อคอลัมน์	ความหมาย
13	หน่วยงานเจ้าของข้อมูล	ชื่อส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้าง ความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูลสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือกฎหมาย
14	ระดับหน่วยงานเจ้าของ ข้อมูล	ระดับการบริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งได้บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่ง ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ระดับการบริหารราชการแผ่นดิน ในที่นี้ จะหมายรวมเฉพาะการ บริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่ 1) การบริหารราชการส่วนกลาง ระดับ “กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่อ อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม” 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ระดับ “จังหวัด”
15	Metadata ของรายการ สถิติทางการที่จังหวัดเป็น เจ้าของข้อมูล	ความสมบูรณ์ของการจัดทำคำอธิบายข้อมูลหรือเมทาดาทาสำหรับชุดข้อมูลภาครัฐ (Metadata Standard) ใน 2 ลักษณะ คือ - มี (14 Mandatory + Optional ตามประเภทข้อมูล) - มี (เฉพาะ 14 Mandatory)
16	ชื่อชุดข้อมูล	ชื่อของชุดข้อมูลที่กำหนดโดยองค์กรที่รับผิดชอบข้อมูล
17	สถานะการลงทะเบียน GD Catalog	สถานะที่นายทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐอนุมัติบัญชีข้อมูล ลงทะเบียนแล้ว ยังไม่ลงทะเบียน
18	URLของรายการสถิติทางการที่ลงทะเบียนบน GD Catalog	URL ของชุดข้อมูลหรือรายการสถิติทางการที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่นายทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐอนุมัติบัญชีข้อมูล
19	URL ของรายการสถิติทางการบนระบบบัญชีข้อมูล จังหวัด/ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน	URL ของชุดข้อมูลหรือรายการสถิติทางการที่เกิดขึ้นจากการขึ้นทะเบียน ชุดข้อมูลบนระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด/ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน
20	Row	ลำดับแถวของข้อมูล

ภาคผนวก ค2

คำอธิบายข้อมูล (Metadata)

https://drive.google.com/drive/folders/1E9ZwtuSwozCPcvEkl6a_amrNlScZymt2

ภาพ ค2 QR Code แสดงคำอธิบายข้อมูล (Metadata)

คณะผู้จัดทำ

ลำดับ	ตำแหน่ง	องค์กรประกอบ
1	ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม	ประธานกรรมการ
2	รองผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม (กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ)	รองประธานกรรมการ
3	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
4	ปลัดจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
5	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
6	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
7	ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
8	พัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
9	หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
10	คลังจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
11	พาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
12	อุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
13	ประกันสังคมจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
14	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
15	เกษตรจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
16	สหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
17	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
18	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานมหาสารคาม	กรรมการ
19	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
20	วัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
21	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
22	พลังงานจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
23	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
24	ยุติธรรมจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
25	ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
26	ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
27	อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กรรมการ
28	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	กรรมการ
29	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
30	ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ 8	กรรมการ
31	ผู้จัดการประปา สาขามหาสารคาม	กรรมการ
32	ผู้อำนวยการสถานีอุตุนิยมวิทยามหาสารคาม	กรรมการ
33	ผู้อำนวยการศูนย์ป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ

ลำดับ	ตำแหน่ง	องค์ประกอบ
34	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
35	นายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม	กรรมการ
36	สภิจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
37	ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
38	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการสถิติและวางแผน สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
39	นักวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
40	เจ้าหน้าที่สำนักงานสถิติ สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ

